

Vergaderjaar 2010–2011

32 175

Huwelijks- en gezinsmigratie

Nr. 16

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 10 februari 2011

De algemene commissie voor Immigratie en Asiel¹ en de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken² hebben op 18 januari 2011 overleg gevoerd met minister Leers van Immigratie en Asiel en minister Donner van Binnenlandse Zaken over:

- **de brief van de minister voor Immigratie en Asiel d.d. 7 december 2010 over een onderzoek naar de mogelijkheden van het opnemen van een beperking op grond waarvan een minderjarig kind van een vreemdeling een verblijfsvergunning kan krijgen; Uitvoering van de motie-Spekman/Anker (19 637, nr. 1379);**
- **de brief van de minister voor Immigratie en Asiel d.d. 14 januari 2011 met het kabinetsstandpunt inzake maatregelen ten aanzien van gezinsmigratie zoals aangekondigd in het regeerakkoord en voor zover deze geen aanpassing behoeven van Europese regelgeving (32 175 nr. 15);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 24 september 2010 met een reactie op het verzoek van de commissie voor Wonen, Wijken en Integratie om geïnformeerd te worden hoe de wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 zich verhoudt tot het besluit van de Kamer om het dossier huwelijks- en gezinsmigratie controversieel te verklaren (32 175, nr. 13);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 9 september 2010 naar aanleiding van het verzoek van de commissie voor Wonen, Wijken en Integratie om toezending van de wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 voor inwerkingtreding (32 175, nr. 12);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 30 juni 2010 inzake de voortgangsbrief rond huwelijks- en gezinsmigratie (32 175, nr. 10);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 20 april 2010 met informatie aangaande diverse onderwerpen rondom huwelijks- en gezinsmigratie (32 175, nr. 9).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de algemene commissie voor Immigratie en Asiel,
Brinkman

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Dijksma

De griffier van de algemene commissie voor Immigratie en Asiel,
Dortmans

Voorzitter: Brinkman
Griffier: Dortmans

Aanwezig zijn elf leden der Kamer, te weten: Brinkman, Van Dam, Dibi, Fritsma, Janssen, Knops, Van Nieuwenhuizen, Schouw, Spekman, Van der Staaij en Voordewind,

en minister Leers van Immigratie en Asiel en minister Donner van Binnenlandse Zaken, die vergezeld zijn van enkele ambtenaren van hun ministerie.

De **voorzitter**: Ik open de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Deze vergadering zal uit twee delen bestaan. In het eerste deel zullen we praten over de motie-Spekman/Anker.

De heer **Spekman** (PvdA): Voorzitter. Ik wil de collega's bedanken omdat zij toestaan dat het eerste halfuur van dit overleg over dit onderwerp gaat. Ik vind dat collegiaal.

Ik ben teleurgesteld in de minister en in de brief die hij namens het kabinet heeft gestuurd. Er ligt namelijk een motie die een meerderheid in de oude Tweede Kamer had. Ik realiseer me heel goed dat de meerderheid in de oude Kamer niet een meerderheid in de nieuwe Kamer is. Ik beoogde met de motie dat er rekening gehouden zal worden met het Kinderrechtenverdrag. Tevens wilde ik een doorbraak forceren in dit huis. We moeten niet op een links of rechts stokpaardje blijven zitten. We moeten juist kijken naar wat in het belang is van het land en van de mensen die hier wonen en leven. Ik zie dat we die doorbraak nog niet weten te forceren. De argumenten die de minister noemt om de motie niet uit te voeren, vind ik eenzijdig belicht. Ze gaan alleen in op de illegaliteit en helemaal niet op de verwijtbaarheid van de overheid. In de motie is juist uitdrukkelijk gesteld dat we een knoop moeten doorhakken in het belang van de kinderen. Kinderen mogen niet de dupe worden van slecht functionerende ouders of van een lakse of slecht functionerende overheid. Ik constateer dat dat vaak wel het geval is. Kinderen lijden onder de overheid die niet goed is. Dat 20% van de herhaalde asielaanvragen wordt toegewezen zegt iets. Dat 30% van de bezwaren in de reguliere procedure gegrond wordt verklaard zegt iets. Dat termijnen hopeloos worden overschreden zegt iets. Ik ken een geval van iemand die een conflict met het Bureau Medische Advisering van de IND (BMA) heeft gehad. Het BMA zei dat deze jongen gezond kon reizen, terwijl hij totaal labiel was en aan trauma's leed. Het BMA heeft de fout toegegeven en vervolgens is er een klacht ingediend bij het tuchtcollege. Het BMA zegt nu dat het een jaar wacht met een nieuw advies. Dat is de praktijk aan de kant van de overheid. Zo houden we mensen aan het lijntje. Dat ligt niet aan die kinderen en dat ligt in dit geval ook niet aan die ouders. Ik zoek naar een manier om een knoop door te hakken, zodat we kinderen kunnen laten blijven als er sprake is van een verwijtbare overheid. Graag een reactie van de minister. Anders komen we zelf met een initiatiefwetsvoorstel dat dit gaat regelen.

De minister is in cassatie gegaan, maar dat leidt tot uitstel van een echte oplossing. We moeten zoeken naar echte oplossingen. Wat draagt bij aan het laten terugkeren van mensen naar het land van herkomst? Alle wegen die de minister daarvoor bewandelt lopen dood. Ik wil geen doodlopend spoor. Ik wil een nieuwe weg vinden met elkaar, liefst met de hele Kamer, links en rechts. De reactie op mijn motie is hier niet mee in lijn.

De heer **Knops** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie heeft destijds tegen de motie-Spekman/Anker gestemd om exact dezelfde redenen als die de minister in zijn brief van 7 december 2010 heeft aangegeven. Het formuleren van de in de motie gevraagde criteria, en de werking daarvan

in de praktijk, levert tal van problemen op. De motie bevordert onbedoeld een keuze voor het niet meerwerken aan terugkeer en voor een bestaan in de illegaliteit. Uitgeprocedeerde asielzoekers zullen de in de motie genoemde termijn uitzitten of volmaken in de illegaliteit vanwege het perspectief van een verblijfsvergunning. Langdurige illegaliteit is zeker niet in het belang van kinderen. Uitvoering van de motie-Spekman/Anker creëert gronden voor de rechter om uitgeprocedeerde asielzoekers, die geen recht op verblijf in Nederland hebben en die weigeren mee te werken aan terugkeer, nog langer in Nederland te laten blijven. Zie ook de rechterlijke overweging ten aanzien van de Angolese moeder en haar drie kinderen. Zij zijn langdurig in Nederland en de kinderen zijn geboren en geworteld in Nederland. Dit zou het signaal geven dat je, als je maar het maar lang genoeg volhoudt, wordt beloond. Uitvoering van de motie is daarom niet alleen niet goed mogelijk, het is ook niet verantwoord en niet wenselijk.

In het regeerakkoord worden kinderen als prioritaire groep binnen het terugkeerbeleid aangemerkt. Terugkeer wordt met het verstrijken van de tijd steeds lastiger. Langdurig verblijf zonder het perspectief van een verblijfsvergunning moet daarom worden voorkomen. De minister liet bij de begrotingsbehandeling in november weten dat wij medio 2011 de aangekondigde terugkeerbrief zullen ontvangen. Kan het niet eerder? Moet de in de brief van vandaag geschetste aanpak worden gezien als de manier waarop de prioriteit voor gezinnen met kinderen gestalte moet krijgen? Wanneer zal de nadere uitwerking daarvan gereed zijn?

De heer **Spekman** (PvdA): Het CDA heeft de motie destijds niet gesteund. De verwijtbaarheid van de overheid staat nadrukkelijk in de motie genoemd als voorwaarde om een verblijfsvergunning te krijgen. Hoe denkt de CDA-fractie daarover? Er moet dus wel wat meer aan de hand zijn. In de motie staat tevens dat het niet mag gaan om ouders die bewust de kont tegen de krib gooien en bewust niet meewerken.

De heer **Knops** (CDA): Ik begin met het laatste punt. Ik ken enkele concrete gevallen waarvan de heer Spekman vindt dat die mensen de mogelijkheid moeten hebben om te blijven. Wij zijn daar echter heel helder in. Iemand die niet meewerkt, terwijl duidelijk is aangegeven dat hij moet vertrekken, kan daarvoor niet de overheid aanspreken of de overheid de schuld geven van die situatie. Dat is de eigen verantwoordelijkheid van die mensen. Ik hoor dat zo weinig terug in het verhaal van de heer Spekman. In sommige situaties is het inderdaad lastig, maar er is vaak sprake van actieve keuzes. Mensen hebben eigen verantwoordelijkheden en zorgen er zelf voor dat zij in een bepaalde situatie terecht komen. Wat betreft de verwijtbaarheid van de overheid: de overheid, dat zijn wij. Wij delen de opvatting dat de overheid de verantwoordelijkheid moet nemen als procedures te lang hebben gelopen en mensen daardoor de kans kregen langer te blijven. Daar geldt echter ook dat mensen actief de keuze maken om in beroep te gaan tegen besluiten van de overheid. Bij het inkorten van de procedures vindt de heer Spekman ons aan zijn zijde. In het regeerakkoord is dat ook vormgegeven en de minister pakt daar ook een aantal zaken voor op. Dat is een gezamenlijk doel. Het mag echter niet leiden tot een situatie waarin mensen gestimuleerd worden om door te blijven procederen om dan in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning volgens de in de motie-Spekman/Anker genoemde criteria. Dat willen wij absoluut niet.

De heer **Schouw** (D66): Voorzitter. Wij steunden het voorstel van de collega's Spekman en Anker om onder stringente voorwaarden een verblijfsvergunning te verstrekken aan minderjarige kinderen. Wij steunen het nog steeds. Het is mooi dat we het hier over beleidsregels hebben. We hebben het echter over concrete gevallen met concrete jongeren. In de

motie staan de woorden «geworteldheid» en «geschiedenis hebben in dit land». Het gaat dan over echt Nederlandse minderjarige jongeren. Met dat oog moet je ook kijken naar deze motie.

Het kabinet zegt dat geworteldheid niet te definiëren is. Als het kabinet met een positieve intentie naar de motie zou willen kijken, dan zou het advies kunnen inwinnen over het nader operationaliseren van dat begrip. In de motie is als voorwaarde opgenomen dat het kind mede door toedoen van de Nederlandse overheid in die situatie is geraakt. Het kabinet veegt dat in zijn reactie ook van tafel, alsof het er niet toe doet dat de Nederlandse overheid fouten maakt. Ik vind juist dat de overheid dat moet erkennen. De motie gaat daar ook over.

Het kabinet schrijft dat het verblijf van acht jaar niet zou zijn vast te stellen. Volgens mij is dat wel vast te stellen, als je dat maar wilt. Je kunt bijvoorbeeld kijken naar de school waarop zo'n kind verblijft.

De slotzin van de reactie van het kabinet luidt dat niet kan worden aangegeven hoeveel vergunningen gemoeid zouden kunnen zijn met de uitvoering van die motie. Dat vind ik luiigheid. Als het kabinet de motie serieus zou nemen, zou het op zijn minst een indicatie kunnen geven. Het kabinet schrijft in de brief dat het de motie tegen het licht van de uitspraak van het gerechtshof zal houden. Inmiddels is er een uitspraak over de beëindiging van de opvang van gezinnen met minderjarige kinderen. Wat betekent dit in relatie tot de inhoud van de brief?

Tot slot ga ik graag met de heer Spekman mee als hij komt met een initiatiefwetsvoorstel om dit goed te organiseren.

De heer **Rik Janssen** (SP): Voorzitter. Ik kan mijn bijdrage kort houden, want de heer Spekman heeft het meeste al gezegd. De SP-fractie betreurt het dat de minister heeft besloten geen uitvoering te geven aan de motie-Spekman/Anker. Naar mijn mening is dat een ontkenning van de rol die de overheid kan spelen bij de lange verblijfsduur. Ik zeg «kan» want daar gaat de motie over. Het is te makkelijk om te zeggen dat alleen de verblijfsduur geldt zonder te kijken naar de reden waarom.

Het steekt mij dat de minister in zijn brief zegt dat hij het heeft onderzocht en dat het niet kan. Ik ben wel benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek die deze conclusie moeten onderbouwen. De vorige minister heeft in reactie op het aannemen van de motie aangegeven dat hij een aantal zaken zou onderzoeken. Wat is de grootte van de potentiële doelgroep? Welke financiële consequenties zijn aan de uitvoering verbonden? Op welke wijze kunnen deze kosten worden gedekt? Ik zie daar niets van terug in de brief. Het enige dat ik zie is de conclusie van de minister. Ik vind dat te mager en ik wil graag een nadere onderbouwing van wat er is onderzocht. Ik hoor graag wat daarvan de uitkomsten waren, zodat we zelf onze conclusies kunnen trekken, misschien wel met een andere uitkomst. Graag een duidelijk antwoord. Ik moet anders concluderen dat de minister zijn huiswerk niet voldoende heeft gedaan en dat het eerder een kwestie is van «ik wil niet» dan van «ik kan niet».

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. De PVV-fractie heeft destijds tegen de motie gestemd, omdat de motie het illegaal verblijf belooft. Zij belooft ook het procedurerepeleren, ondermijnt het terugkeerbeleid en pleit voor een doorlopend generaal pardon voor kinderen zonder verblijfsrecht. De motie geeft mensen die hier niet mogen zijn en die geen zicht hebben op rechtmatig verblijf het signaal dat ze hier toch kinderen op kunnen laten groeien. Als je dit belooft met het verstrekken van verblijfsvergunningen, dan moedig je mensen juist aan om ook na verloren procedures niet terug te keren naar het land van herkomst en het verblijf in Nederland zo lang mogelijk te rekken. Het effect is natuurlijk dat er meer gevallen gecreëerd worden van kinderen die hier zonder uitzicht op een verblijfsvergunning opgroeien. In dat geval zal de motie juist averechts uitwerken. Problemen zullen in stand worden gehouden of zelfs verergeren. Kortom, de PVV is

de laatste partij die op de barricade zal staan om aan te dringen op uitvoering van deze motie. Ik heb geen vragen voor het kabinet.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. De SGP-fractie vond de motie destijds sympathiek maar niet verstandig. Wij hebben daarom tegen de motie gestemd. Ondanks de nobele motieven vonden wij het risico te groot dat de motie met deze vormgeving verkeerde effecten zou uitlokken. Wij voelen ons in ons standpunt bevestigd door de complicaties die in de brief van de minister naar voren worden gebracht. Wij hebben echter wel twee vragen. Wanneer mensen met kinderen mede door toedoen door de Nederlandse overheid langdurig in onzekerheid verkeren, kan dit schrijnende situaties opleveren. Gebruik van de discretionaire bevoegdheid van de minister kan dan geboden zijn. Mogen we de minister zo begrijpen dat het afwijzen van een generieke regeling wel degelijk ruimte laat voor het toepassen van maatwerk in echt uitzonderlijke situaties? We moeten alles op alles zetten om te voorkomen dat de procedure door toedoen van de Nederlandse overheid nodeloos lang duurt. Doen we dat nu ook? Daar waar we het zelf in de hand hebben, moeten we procedures zo kort mogelijk houden. We moeten er tevens op toezien dat niet nodeloos besluitvormingstijd verloren gaat.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Voorzitter. Ik kan kort zijn. De VVD kan instemmen met de argumenten van de minister om deze motie niet uit te voeren. Het vorige kabinet heeft destijds al gewaarschuwd dat er een flink open eind aan deze motie zit. Er is bekeken of de motie zonder dat negatieve bijeffect toch ingevoerd zou kunnen worden. Uit dat onderzoek is heel duidelijk gebleken dat het niet kan zonder dat open einde te creëren, dus zonder de uitlokkende werking. Wij kunnen daarmee instemmen. Mijn enige vraag is hoe dit zich verhoudt tot gerechtelijke uitspraken, zoals onlangs met het Angolese gezin.

De heer **Spekman** (PvdA): Ik heb net in mijn bijdrage, in eerdere debatten en ook in de motie aangegeven dat het juist niet gaat om kinderen die met hun ouders de illegaliteit ingaan en buiten het zicht van de overheid blijven. Keer op keer heb ik dat aangegeven en nu halen alle coalitiepartijen dat argument juist naar voren. Het moet juist de illegaliteit tegen gaan. Nu gaan mensen juist massaal de illegaliteit in. Ik hoop dat mevrouw Van Nieuwenhuizen andere argumenten heeft dan het argument dat het voor uitlokking zorgt.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Ik begrijp wel dat dat niet de bedoeling is van de heer Spekman, maar het is tamelijk idealistisch om te denken dat dat effect zich niet toch zal gaan voordoen. Vandaar dat ik dat argument toch graag blijf herhalen. Het is een heel wezenlijk argument om niet tot uitvoering van deze motie over te gaan.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ook wij betreuren de brief van de minister waarin hij reageert op de motie-Spekman/Anker. De conclusie kan niet anders zijn dan dat de minister de motie niet uitvoert. Dat zou nog acceptabel zijn, ware het niet dat hij daar verder geen onderbouwing voor geeft. Hij heeft zijn huiswerk dus niet gedaan. Uit de bijlage met de verschillende scenario's inzake de uitvoering van de motie zou dat moeten blijken. De verschillende scenario's hebben we echter niet gezien. Ik ben daar een beetje verontwaardigd over. De ministers heeft waarschijnlijk de zetels geteld en besloten dat hij er verder geen werk van wil maken. Hij wil er gewoon niet aan. In de bijlage over de voorwaarde van twee jaar rechtmatig verblijf schrijft hij dat, als voor de beperkte invulling wordt gekozen, het risico op het nodeloos verlengen van de procedure niet bestaat. Hij schrijft echter ook dat het niet duidelijk is of dit in lijn is met wat indieners van de motie beoogden. Op het moment dat de

minister daar vragen over had, had hij contact kunnen opnemen met de indieners van de motie en dan waren ze er goed uitgekomen. Ik wil de minister vragen zijn huiswerk over te doen en daadwerkelijk de verschillende scenario's in kaart te brengen. Ik vraag hem daarbij niet om het mogelijke wangedrag van ouders te belonen, maar om het belang van het kind centraal te stellen. Het kind is de dupe geworden. Daar ging het de indieners om. Het kind mag niet de dupe worden van onverantwoordelijk gedrag van de ouders of een fout van een te trage overheid. De heer Spekman heeft al aangekondigd dat hij met een initiatiefwetsvoorstel zal komen, en het moge duidelijk zijn dat we graag met de heer Spekman hierin zullen optrekken.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Voorzitter. Politici zouden te allen tijde terughoudend moeten zijn met het creëren van valse verwachtingen bij burgers, dus ook bij mensen die hier naartoe komen. Het immigratie- en asielbeleid moet duidelijk zijn en moet strak gehandhaafd worden. Juist daarom vond ik de motie van de heer Spekman zinnig. Hij stelde een aantal harde criteria voor, voor wanneer de overheid een bepaald besluit zou moeten nemen. Ik betreur daarom ten zeerste dat deze net aangevallen minister de motie niet uitvoert en dat ook niet onderbouwt. Luisterend naar de coalitiepartijen en hun gedoogpartner dacht ik aan de teksten die uitgeslagen werden door oud-minister Verdonk ten tijde van het generaal pardon. We zouden overspeld worden door honderdduizenden migranten die, nu ze gehoord hadden van het generaal pardon, onmiddellijk naar Nederland zouden komen als bijen op honing. Dat is niet gebeurd. Laten we de argumentatie hier zuiver houden. Op basis van welke onderbouwing heeft de minister besloten om niet over te gaan tot uitvoering van de motie? Ik zou ook een handreiking naar de minister willen doen. Als de minister vindt dat de motie nu te ruim geformuleerd is, dan zijn de initiatiefnemers en de partijen die voor de motie hebben gestemd meer dan bereid om de motie strenger te maken en strikter te formuleren. Daar waar het nu iets te open is, kunnen we met elkaar het gesprek aangaan. Daar is de minister blijkbaar niet toe bereid, want hij heeft geen enkel initiatief genomen om het gesprek überhaupt aan te gaan. Ik verzoek de minister om met de heer Spekman en de heer Voordewind om de tafel te gaan zitten om te kijken hoe we die motie op een betere manier vorm zouden kunnen geven. De overheid is niet perfect; dat hebben we ook gezien in de zaak van Sahar. Daar zullen we straks ook nog verder over praten. Soms raken mensen door toedoen van de overheid gevangen in allerlei regels en procedures en blijven daardoor te lang hier.

Minister **Leers**: Voorzitter. Ik dank alle afgevaardigden voor hun inbreng. Ik heb de motie met veel belangstelling ontvangen en ik ben ook goed nagegaan hoe ik erop zou reageren. De wens om de kinderen zekerheid te bieden is de kern van deze motie, zekerheid dat er na een bepaalde periode van verblijf uiteindelijk duidelijkheid komt. Laten we het er meteen over eens zijn dat het bijzonder onwenselijk is dat gezinnen acht jaar of langer in Nederland blijven. Ik heb dat ook al in eerdere overleggen met de Kamer verwoord. Ik vind het te gek voor woorden dat we zo lang bezig zijn om families, gezinnen, maar zeker ook kinderen bezig te houden in procedures. Daar moeten we echt van af. Daar vindt de Kamer mij aan haar zijde. Alleen kies ik een andere weg. Ik ben ervan overtuigd dat de motie zoals die nu voorligt, de daarin gekozen weg en de kaders die de motie schetst, in de praktijk tot grote problemen zullen leiden. Ik deel de zorgen van de indieners van de motie. Ik onderschrijf het belang hier iets aan te doen. Het is echter mijn overtuiging en ook de overtuiging van het hele kabinet, dat met deze motie de oplossing niet naderbij zal worden gebracht. De Kamer weet net zo goed als ik dat asielzoekers niet naar Nederland zijn gekomen om vervolgens weer terug te keren. Men heeft

hoop dat men hier kan blijven. Ook al is er een eerste teleurstelling in de afwijzing van een procedure, men zal iedere strohalm aangrijpen om hier in Nederland te blijven. Men zal blijven zoeken naar een mogelijkheid om dat toch te kunnen. Wanneer je de mogelijkheid creëert dat gezinnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning wanneer een van de kinderen meer dan acht jaar in Nederland is, dan bied je hen een nieuwe strohalm. Ik snap heel goed de gedachte daarachter, namelijk het beëindigen van de periode. De Kamer moet zich echter heel goed realiseren dat die strohalm die bedoeld is voor de kinderen, ook gaat gelden voor de ouders die de verantwoordelijkheid hebben voor die kinderen en die ook de verantwoordelijkheid nemen door te blijven procederen. Mijn conclusie is dan ook dat met deze motie gezinnen nog langer zullen blijven proberen in Nederland te blijven. Ze zullen wachten, zodat een van hun kinderen de gestelde termijn van acht jaar vol kan maken. Gezinnen zullen met deze motie niet geneigd zijn mee te werken aan terugkeer. Het is het paard achter de wagen spannen. Het heeft een verkeerd effect, zoals de heer Fritsma terecht heeft opgemerkt. Ik kies een andere weg. Ik wil met hulp van de Kamer proberen zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan gezinnen, en ook aan andere asielzoekers, over het verblijfsperspectief. Als dat perspectief er eenmaal is, dan is het in het belang van ons allemaal dat dit zo snel mogelijk leidt tot terugkeer of tot het erkennen van de status. Als er geen eindeloze mogelijkheden zijn om procedures te starten, dan kan dat ook. Ik ben het met de Kamer eens dat dit ook grote zorgvuldigheid van de kant van de overheid vraagt. De overheid is niet onfeilbaar, er worden fouten gemaakt. Als dat aantoonbaar het geval is, dan zal ik maatregelen nemen. Ik ben er echter van overtuigd dat de mensen in de uitvoering, de IND, het belang beseffen van het snel verschaffen van duidelijkheid.

Er is nog een ander element bijgekomen. Ik heb afgelopen week een definitieve uitspraak over de zaak-Ferreira ontvangen. Die uitspraak maakt het onmogelijk om onderdak te beëindigen van gezinnen met minderjarige kinderen zolang het vertrek uit Nederland niet heeft plaatsgevonden. Alhoewel ik deze uitspraak begrijp, wil ik me er niet bij neerleggen. Het gaat mij niet om die scheiding, want ik begrijp dat daar gevoeligheden bij komen. Ik wil er echter niet in berusten omdat ik het risico reëel vind dat de bereidheid van gezinnen om te vertrekken afneemt als wij onderdak en levensonderhoud blijven bieden. Om dat effect zo veel mogelijk tegen te gaan, wil ik alles op alles zetten om het vertrek uit Nederland zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Ik zal ondertussen wel een opvang moeten creëren en ik ga dat ook doen. Ik zal dat uitwerken en met de Kamer bespreken. Ik zal daar een goede invulling aan geven. Dat brengt me wel bij de motie-Spekman/Anker, want deze uitspraak maakt de uitvoering van de motie nog onwenselijker. We gaan namelijk naar de situatie toe dat een steeds groter wordende groep uitgeprocedeerde gezinnen in een opvanglocatie apathisch gaat zitten wachten tot hun kinderen acht jaar in Nederland zijn. Dat moeten we niet willen.

De heer **Spekman** (PvdA): Dat staat nergens in de tekst. Ik heb constant gezegd dat ouders moeten meewerken. Bij de terugkeerhuizen die ik in mijn eigen initiatiefwetsvoorstel heb opgenomen zijn gezinnen, net als in België, zelfs verplicht om mee te werken aan hun terugkeer. Het moet niet iedere keer anders vertaald worden. Dat zou ik gemeen vinden. Daar heeft het niets mee te maken. Kiest het kabinet voor de kinderen of voor een schijnwereld van «morgen zal het allemaal beter zijn» en «het lost zichzelf vanzelf op»?

Minister **Leers**: Deze minister kiest voor eerlijkheid en duidelijkheid. Ik kies echter ook voor consistentie. Misschien slaat de heer Spekman aan op het woord «apathisch» en misschien had ik dat woord niet moeten gebruiken. We zijn verplicht een voorziening te creëren voor uitgeproce-

deerde asielzoekers. Dat gaan we ook doen. Dat betekent dat deze mensen een dak boven hun hoofd houden en dat in hun levensonderhoud voorzien wordt. Die mensen hebben daardoor minder prikkels om terug te gaan en dat begrijp ik. Als ik de motie van de heer Spekman zou uitvoeren komt daar nog een prikkel bij. Als een gezin dan acht jaar in Nederland aanwezig is, krijgt het toch automatisch een verblijfsstatus. Er worden dan van twee kanten prikkels gegeven om vooral in Nederland te blijven en niet te werken aan terugkeer.

De heer **Schouw** (D66): Ik maak bezwaar tegen het woord «automatisch» dat de minister gebruikt. De indieners van de motie hebben drie stringente voorwaarden geformuleerd. De minister negeert willens en wetens die voorwaarden en doet alsof de motie een soort vrijbrief is. Als hij dat beoogt, dan moet ik hem even vragen te focussen op de inhoud. Zou de minister willen ingaan op die drie stringente voorwaarden? Het is geen vrijbrief.

Minister **Leers**: Dat wil ik graag doen. De heer Spekman en de heer Anker hebben indertijd een motie geformuleerd met drie randvoorwaarden. Het gaat om: acht jaar verblijf mede door toedoen van de overheid, worteling en twee jaar rechtmatig verblijf in Nederland. We hebben – dat heeft mijn voorganger de Kamer toegezegd – nauwgezet bekeken of deze voorwaarden te operationaliseren zijn en met welke zekerheid zo'n motie in werking zou kunnen treden. Dat onderzoek heeft tot de conclusie geleid dat die drie voorwaarden niet helder en concreet te operationaliseren zijn. Het is niet eenduidig vast te stellen wanneer iemand acht jaar in Nederland is. Dat is lastig en we zullen daar een mechanisme voor moeten afspreken. We zouden het bijvoorbeeld de burgemeesters kunnen laten regelen met burgemeesterverklaringen, maar daar zitten veel haken en ogen aan. We hebben dat ook nadrukkelijk in de analyse aangegeven. Ieder kind in Nederland heeft recht op onderwijs, ook asielzoekers. Dit leidt vanzelf tot worteling. Het kind heeft bijvoorbeeld contact met schoolvriendjes. Wanneer is sprake van worteling? Hoe maken we dat concreet? Wanneer is iemand geworteld in de Nederlandse samenleving? Is dat als iemand taalvaardig is? Dat is een uiterst lastige omstandigheid. Wat verstaan we onder «door toedoen van de overheid»? Wanneer wordt de overheid verantwoordelijk gesteld voor het niet goed lopen van een procedure? Is dat als die overheid het eerste half jaar problemen heeft moeten oplossen, terwijl in de 7,5 jaar daarna alles met vaart is verlopen? Is er ook dan nog sprake van vertraging door toedoen van de overheid? Kortom, die factoren in de motie zijn moeilijk eenduidig te operationaliseren. Daarnaast zou die motie een aanlokkelijk perspectief kunnen bieden, zodat mensen het dan maar acht jaar vol willen houden. We hebben daarom gezegd dat we dit niet verstandig vinden en we hebben een andere weg gekozen. Ik snap de teleurstelling en ik begrijp de intenties, maar ik kies een andere weg.

Ik wil de Kamer van alles toezeggen, maar het eerder sturen van de terugkeerbrief betekent dat ik iets anders zal moeten laten schieten. Dat wil ik niet. Bij de terugkeerbrief spelen vele andere elementen een rol. Ik zal proberen wat vaart te maken, maar de Kamer moet mij niet vragen om het nog verder naar voren te trekken. We hebben namelijk al een zeer ambitieus programma.

Ik kan alleen maar de woorden van de heer Van der Staaij herhalen: «Het is een sympathiek idee, maar niet verstandig». Er werd gevraagd of ik in uitzonderlijke gevallen die mede door toedoen van de overheid zijn veroorzaakt mijn discretionaire bevoegdheid kan gebruiken. Bij een unieke en schrijnende situatie is dit zeker aan de orde. Het moet echter wel een unieke situatie zijn.

Ik ben het met de heer Van der Staaij eens dat we alles op alles moeten zetten om de procedure niet te lang te laten duren.

Ik bestrijd de uitspraak van de heer Voordewind dat ik het niet wil. Dat is onzin. Ik ben net als hij zeer betrokken bij kinderen die te lang in de procedure zitten. Ik zoek het echter in een andere weg en daar heb ik de Kamer hard bij nodig. Laten we kijken of we elkaar daarin kunnen vinden. Ik blijf vinden dat de motie leidt tot het bieden van een strohalm. Daardoor heeft zij eerder een aanzuigende werking, dan dat zij leidt tot het oplossen van schrijnende situaties, zeker in combinatie met de uitspraak rond de casus-Ferreira.

De **voorzitter**: Ik wil hiermee dit deel van het algemeen overleg afsluiten. Ik heb één toezegging gehoord: de minister voor Immigratie en Asiel zal de Kamer een uitwerking sturen naar aanleiding van de uitspraak in de zaak-Ferreira.

De heer **Schouw** (D66): Uit het antwoord van de minister kan ik niet opmaken waar zijn grootste bezwaar zit. Zit het op het principiële punt of zit het in de operationalisering? Het antwoord van de minister pendelt een beetje tussen deze twee punten. Een duidelijke reactie is nodig met het oog op het initiatiefwetsvoorstel dat we willen gaan maken.

Minister **Leers**: We zijn nagegaan of het mogelijk is uitvoering te geven aan de motie terwijl we het risico minimaliseren dat gezinnen die acht jaar gaan uitzitten. We hebben verschillende manieren bekeken die invulling zouden kunnen geven aan de voorwaarden uit de motie. Het is ons steeds duidelijk geworden dat we de motie niet kunnen uitvoeren zonder eerdergenoemd risico. Het zal altijd leiden tot het risico van proberen uit te zitten en dat acht ik onwenselijk.

De heer **Schouw** (D66): De minister zegt dus dat hij principieel geen bezwaar heeft, maar dat het niet te rationaliseren is. Daar kunnen we dan aan gaan werken.

Minister **Leers**: Ik heb duidelijk gezegd dat ik een andere weg kies en dat ik daar aan wil gaan werken. We moeten mensen in het begin al duidelijkheid geven. We moeten mensen niet acht jaar in Nederland laten blijven.

De **voorzitter**: Ik ga nu over naar het tweede deel van dit overleg.

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Bij dit soort overleggen hebben we het vaak over problemen als dwanghuwelijken, schijnhuwelijken en importbruiden. Ik wil terug naar het basisuitgangspunt om dit soort zaken te beoordelen. Ik kijk terug naar de twee generaties voor mij. De generatie van mijn opa en oma was niet vrij in de keuzes in de liefde. Zij moesten trouwen binnen de eigen zuil. De generatie van mijn ouders heeft dat opengebroken. Mijn generatie was de eerste generatie die volledig vrij was in het maken van keuzes. Met wie wil je een relatie aangaan? Wat voor relatie wil je aangaan? Wil je alleen verliefd zijn, trouwen, samenwonen of latten? Die vrijheid in ons deel van de wereld is heel bijzonder. Elders in de wereld kennen ze dat vaak niet. Ik vind dat die vrijheid voorop zou moeten staan bij de maatregelen die we nemen ten aanzien van huwelijksmigratie of relatiemigratie. Wij hebben daarom in het verleden gepleit tegen huwelijksdwang, omdat het totaal in strijd is met die vrijheid. In die zin zullen we het kabinet steunen in dat voornemen. Wat opvalt in de voornemens van het kabinet is dat de belangrijkste dader van huwelijksdwang straks aan die kant van de tafel zit. Dat is namelijk minister Leers. Als je namelijk zo stom bent om verliefd te worden op iemand van over de grens uit een niet-westers land en je zou daarmee een relatie willen opbouwen, dan word je door dit kabinet gedwongen om daarmee in het huwelijksbootje te stappen. Of je moet een geregistreerd

partnerschap aangaan, wat juridisch exact hetzelfde is. Je moet dus weer trouwen. We gaan daarmee weer terug naar de jaren vijftig. Je moet weer trouwen als je een relatie wilt. Ik weet niet of ik daarin uniek ben, maar ik heb vrienden die wel eens verliefd zijn geworden op iemand van buiten de westerse wereld. Een vriend van mij studeerde in de Verenigde Staten en werd verliefd op een meisje uit Colombia dat daar ook studeerde. Ze waren 22 toen ze naar Nederland kwamen. Dat zou nu al niet meer van het kabinet mogen, want je moet blijkbaar 24 zijn voordat je dat soort keuzes kunt maken. Ze wilden gaan samenwonen. Ze wilden niet gaan trouwen, want moderne jongeren zetten niet in één keer die enorme stap. Ze zijn gaan samenwonen in Nederland. Ze zijn inmiddels gelukkig getrouwd, hebben twee fantastische banen en ze hebben een kind. Ze hebben de kans gekregen om een toekomst op te bouwen. Met het voorgenomen beleid van dit kabinet hadden zij deze kans niet gehad. Wat is er over van de vrijheid waar de generatie van mijn ouders voor gevochten heeft? Wat is er over van de vrijheid om je eigen keuzes te maken in de liefde? Het is hopeloos ouderwets.

Er zit een nog ander addertje onder het gras. We hebben daar al eerder over gesproken en ik zou daar vandaag graag duidelijkheid over willen hebben. Wanneer we eisen dat iemand getrouwd is om in aanmerking te komen voor gezinshereniging, dan weten we dat we homo's uitsluiten van het recht op gezinshereniging. Iemand die vanwege zijn geaardheid gevlucht is uit zijn land, kan zijn partner niet meer laten overkomen als de regels van dit kabinet worden uitgevoerd. Je kunt als homo in de meeste landen van de wereld niet trouwen en dat betekent dat je geen aanspraak kunt maken op het recht van gezinshereniging. Dat zou absurd zijn. Het kabinet zegt dat het dit wil oplossen, maar dat kan niet zolang er vastgehouden wordt aan de eis dat iedereen getrouwd is.

De heer **Fritsma** (PVV): Het is onzin dat homoseksuele koppels niet meer in de gelegenheid worden gesteld om zich in Nederland te vestigen. Als de heer Van Dam de voorwaarden had gelezen, dan had hij geweten dat als van het koppel één persoon verblijf heeft in Nederland, de ander op een toeristenvisum naar Nederland kan komen om hier in het huwelijk te treden of een geregistreerd partnerschap aan te gaan. Als het niet mogelijk is in het land van herkomst, dan kan het wel in Nederland. Ook onder de nieuwe regels kunnen ze zich daarna in Nederland vestigen. De suggestie die de heer Van Dam wekt, klopt dus niet.

De heer **Van Dam** (PvdA): Op het moment dat je vlucht uit een land vanwege je geaardheid en je raakt elkaar een tijdje kwijt, dan moet je onder de nieuwe regels aantonen dat je getrouwd was om aanspraak te maken op gezinshereniging. Dat staat in het kabinetsbeleid. Dit betekent simpelweg dat wanneer een homo vlucht vanwege zijn geaardheid, hij zijn partner niet kan laten overkomen. De heer Fritsma zegt dat je als homo allerlei moeite moet doen om met een toeristenvisum nog in aanmerking te komen om je partner, je liefde, over te laten komen naar Nederland, dat juist trots is op zijn tolerantie en zijn vrijheid. De heer Fritsma offert echter die vrijheid op omdat hij graag wil dat er minder migranten komen in dit land. Dat staat me tegen, want op dit moment is één op de vijf migranten die hier vanwege gezinsvorming naartoe komt ongetrouwd. Om welke mensen die liever niet willen trouwen denkt de heer Fritsma dat het gaat? Denkt hij echt dat het gaat om het type migranten waarvan we liever niet hebben dat ze hier naartoe komen?

De heer **Fritsma** (PVV): Dat is totaal geen antwoord op mijn vraag. Bovendien komen heel veel mensen ongehuwd naar Nederland en dat zijn niet alleen homoseksuele koppels. Het zijn juist ook heteroseksuele koppels waarvan een partner naar Nederland komt. Ik vind dat je bij het toestaan van verblijf in Nederland terecht de eis mag stellen dat iemand

een huwelijk of een geregistreerd partnerschap moet hebben afgesloten. De heer Van Dam heeft echter geen antwoord gegeven op mijn vraag. Het klopt niet dat het voor homoseksuele stellen onmogelijk wordt om zich in Nederland te vestigen. Zijn voorbeeld klopt ook niet. Iemand die gevlucht is vanwege zijn seksuele geaardheid kan zich gewoon, op grond van deze regels, met zijn partner in Nederland vestigen. Slechts één van de partners hoeft hier namelijk rechtmatig verblijf te hebben.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik gaf een situatie als voorbeeld waarbij het waarschijnlijk wel onmogelijk is. Als het al mogelijk is, dan moeten er allerlei wegen bewandeld worden. Het is dus veel moeilijker wanneer je homo bent, dan wanneer je hetero bent en getrouwd. Het wordt dus moeilijker gemaakt, en dat is toch niet de vrijheid waar we in Nederland zo trots op zijn. Waarom zou je, als je de migratiecijfers omlaag wilt brengen, het homo's moeilijker maken dan hetero's? Minister Leers doet overigens ontzettend zijn best om te ontkennen dat het omlaag brengen van de migratiecijfers het hogere doel van het beleid is. Met het uitgangspunt dat je getrouwd moet zijn om een volwaardige relatie te hebben, gaan we terug naar een principe uit de jaren vijftig. Normale jonge mensen gaan eerst samenwonen, omdat ze aan elkaar willen wennen voordat ze zich voor langere tijd juridisch aan elkaar verbinden. Dat samenwonen mag niet meer en dat is een van mijn grootste bezwaren tegen dit onderdeel van de nieuwe regels. Het kabinet geeft steeds aan dat de plannen er aankomen, maar geef nu eens helderheid. Ik vraag ook de VVD of dit strookt met het liberale principe dat iemand zelf mag bepalen hoe hij zijn leven en relatie inricht.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Natuurlijk zijn wij liberalen er steeds van uitgegaan dat het voor homo's geen enkel probleem mag zijn. Dat is ons ook steeds verzekerd. De minister heeft aangegeven dit nog verder te willen onderzoeken om zo iedere twijfel weg te nemen. Dat siert hem. Mochten we daar echt problemen tegenkomen, dan zullen we daar met elkaar over spreken. Vooralsnog hebben die geluiden ons niet bereikt en dus gaan we ervan uit dat het voor welk koppel dan ook mogelijk is om samen in Nederland te eindigen.

De heer **Van Dam** (PvdA): Trekt de VVD-fractie de steun aan de maatregel in, als blijkt dat het homo's ook maar enigszins moeilijker gemaakt wordt?

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Dan wordt het een beetje semantiek, want wat is «enigszins»? Het moet namelijk niet een kleinigheidje zijn wat je extra moet doen. Mocht het substantieel moeilijker worden, dan zullen we ons daar ernstig op beraden. Zeker.

De heer **Van Dam** (PvdA): Daar zal ik de VVD-fractie aan houden en ik hoor straks graag hoe het kabinet daarover denkt.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ik hoorde de heer Van Dam zeggen dat normale mensen eerst kiezen voor samenleven voordat ze gaan trouwen. Heb ik dat echt goed gehoord? Zouden er ook normale mensen zijn die meteen kiezen voor een relatie die op uitgesproken vertrouwen is gebaseerd?

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik begrijp het punt van de heer Van der Staaij. Tegelijkertijd zal hij het met mij eens zijn dat de norm in de afgelopen decennia veranderd is. De overgrote meerderheid kiest er niet meer voor om zijn relatie te beginnen met een huwelijk. Een andere manier om naar deze materie te kijken is dat je geen vrijheid kunt hebben op het moment dat je niet zelfredzaam kunt zijn. Dat is voor ons een reden geweest om ook aan huwelijks- en gezinsmigratie strenge

regels te stellen. Die strenge regels moeten wel uitgaan van zelfredzaamheid. Je partner moet je aanvankelijk onderhouden, maar je moet voldoende perspectief hebben om zelf mee te doen in de Nederlandse samenleving. Als het nodig is moet je ook voor jezelf kunnen zorgen. Vanuit die optiek hebben wij steeds naar de maatregelen gekeken. In de afgelopen kabinetsperiode zijn maatregelen in gang gezet om de zelfredzaamheid van mensen te vergroten. Minister Leers zegt in zijn brief dat het enige doel is van de maatregelen is om de integratie te bevorderen. Het zou niet het doel zijn om de migratiecijfers naar beneden te brengen met 7 500 huwelijksmigranten per jaar. Dat verbaast me als ik kijk naar de maatregelen. Hoe dragen huwelijksdwang, het verhogen van de leeftijd en het verhogen van de inkomensgrens bij aan de integratie? Waarom gaat het niet om het omlaag brengen van de migratiecijfers? In het regeerakkoord staat over gezinshereniging van asielzoekers dat nareizende gezinsleden niet automatisch een asielstatus krijgen op het moment dat een van de kinderen boven de achttien is. Op het moment dat een gezin uit een oorlogsgebied vlucht met een kind boven de achttien, krijgt dat ene kind geen asielstatus. Kan de minister dat bevestigen? Is de minister het met mij eens dat dat een onmenselijke en daarmee onwenselijke werking van die maatregel is?

De heer **Fritsma** (PVV): Kan de heer Van Dam mij uitleggen wat het verschil is tussen de PvdA van nu en de PvdA uit de jaren tachtig? De heer Van Dam zegt dat we veel asielzoekers moeten toelaten. Het maakt ook niet uit als mensen geen vluchteling zijn, want dan hebben we nog een generaal pardon. Gezinsmigranten moeten ruim worden toegelaten. Dat is echt ouderwetse opengrenzenpolitiek. De heer Van Dam zet voor alle migranten de deur open, niet alleen voor vluchtelingen, maar nu ook voor gezinsmigranten. Kan hij mij uitleggen wat de PvdA geleerd heeft van het effect van migratie op de samenleving, de problemen die dat heeft veroorzaakt? Wat is het verschil tussen de PvdA van nu en van de jaren tachtig? Ik zie het verschil niet.

De heer **Van Dam** (PvdA): De heer Fritsma is in ieder geval duidelijk over de doelen die hij nastreeft met de maatregelen die in het regeerakkoord zijn afgesproken. Hij is daar ook om te prijzen. Het kabinet doet daar mistig over, want het zegt dat het niet zou gaan om het omlaag brengen van de migratiecijfers. Bij huwelijksmigratie mag je mensen beschermen om te voorkomen dat ze in een situatie terechtkomen waarin ze afhankelijk worden. Een situatie waarin ze kansarm worden. Die maatregelen hebben we de afgelopen jaren in werking gezet en de heer Fritsma weet ook dat dit een enorme aanscherping van het beleid was. Dat moet echter wel de kern zijn. Als de kern van het beleid het terugdringen van migratiecijfers is, als je wilt verhinderen dat mensen hier naartoe komen, dan ben je mensen hun vrijheid aan het ontnemen. Op het moment dat je verliefd wordt op iemand die uit Zuid-Amerika, Rusland of Afrika komt, dan moet je de vrijheid hebben om in dit land die relatie vorm te geven en om met die relatie verder te gaan. Dat recht heb je. Op het moment dat de heer Fritsma zegt dat migratie iets vervelends is en dat hij daarom mensen die vrijheid gaat ontnemen, dan hebben we een ander debat. Je mag proberen te voorkomen dat mensen hier in een situatie terechtkomen waarin ze afhankelijk worden, maar je mag mensen niet het recht ontnemen hun eigen leven in te richten.

De heer **Fritsma** (PVV): Dat is ook geen antwoord op mijn vraag. De PvdA-fractie vindt het vanzelfsprekend dat als iemand die hier woont en verliefd wordt op iemand uit een ander land, het koppel de vrijheid moet hebben om zich in Nederland te vestigen. Erkent de heer Van Dam dat soms ook een ander land het meest aangewezen vestigingsland is, bijvoorbeeld als er geen economische of culturele binding of binding met

taal is? We moeten ook kijken naar de verbondenheid met het land van herkomst. Het kan ook zijn dat het land van herkomst het meest aangewezen land is om gezinsvorming uit te oefenen. Heeft de PvdA-fractie er wel eens aan gedacht dat het niet vanzelfsprekend is dat mensen zich in Nederland mogen vestigen?

De heer **Van Dam** (PvdA): De heer Fritsma vindt dat de overheid er is om dat voor je te bepalen. Op het moment dat een Nederlander een relatie krijgt met iemand uit een ander land, dan mag hij zelf bepalen in welk van de twee landen hij wil gaan wonen. Daar is hij Nederlander voor. Als Nederlander heb je het recht om hier te blijven wonen. Ik neem aan dat de heer Fritsma dat recht ook niet aan Nederlanders wil ontnemen. Dat maakt het lastig. We discussiëren over twee verschillende dingen. Mijn partij heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor het voorkomen van schijnhuwelijken bij mensen die hier naartoe komen om een relatie aan te gaan. We vinden dat mensen de vrijheid moeten hebben om zelf een keuze te maken. We willen mensen echter ook beschermen tegen het terechtkomen in een afhankelijke positie. Dat is niet goed voor de mensen zelf en het heeft ook vervelende effecten op de samenleving. De PVV wil mensen het fundamentele recht ontnemen om een relatie aan te gaan met iemand over de grens alleen omdat de PVV-fractie vindt dat er niemand meer bij kan in dit land. Mijn partij zal nooit zover gaan. Als je verliefd wordt op iemand uit een ander land, dan heb je het niet over een dwanghuwelijk of een schijnhuwelijk, maar over een echte relatie. Het mag dan niet zo zijn dat de overheid zegt dat zij bepaalt waar je de rest van je leven gaat opbouwen. Nee, als Nederlander heb je de vrijheid om je toekomst in Nederland op te bouwen.

De heer **Knops** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie onderschrijft de in de brief van 14 januari 2011 en het regeerakkoord geschetste uitgangspunten. Met het oog op succesvolle inburgering en integratie richt het kabinet zich op het stimuleren van kansrijke migratie. Migranten worden meer dan voorheen aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en dat is nodig om het integratieproces niet blijvend op achterstand te zetten. Uiteraard moet een ander gebeuren binnen de Europese en andere internationaalrechtelijke kaders. Over die Europese dimensie heeft mijn fractie enkele vragen. In haar wetgevings- en werkprogramma van 2010 heeft de Europese Commissie een groenboek over het recht op gezinshereniging aangekondigd. Dit groenboek is in de Kamer aangemerkt als prioriteit, maar het is in 2010 niet verschenen. In de roadmap heeft de minister aangegeven dat publicatie nu is voorzien in maart 2011. Het groenboek staat echter niet aangekondigd in het wetgevings- en werkprogramma voor 2011. Kan de minister aangeven wat thans de voorziene publicatiedatum van dat groenboek is?

De minister zou in samenwerking met andere lidstaten trachten te komen tot gezamenlijke voorstellen tot wijziging van gezinsherenigingsrichtlijnen. Tevens zou hij hiertoe actief contact zoeken met andere lidstaten, de Europese Commissie en het Europees Parlement om hen te overtuigen van het Nederlandse standpunt. Kan de minister aangeven wat het huidige Europees krachtenveld is ten aanzien van maatregelen uit het regeerakkoord? Hoe verhoudt de Nederlandse inzet ten aanzien van gezinshereniging zich tot dit Europese krachtenveld? Wanneer kan de Kamer kennisnemen van de in de roadmap aangekondigde position paper inzake het Nederlandse standpunt en de Nederlandse inzet ten aanzien van migratie?

De CDA-fractie heeft een aantal vragen over de brief die de minister 14 januari naar de Kamer heeft gestuurd. Het onderwerp fraude is bij de begrotingsbehandeling Immigratie en Asiel aan de orde geweest en een aantal fracties heeft daar toen ook al over gesproken. Het bestrijden van fraude hoeft verder geen betoog. De pilot simultaan horen van partners

bij huwelijksfraude loopt inmiddels in Istanbul. Zijn er al resultaten te melden?

Op het punt van huwelijksdwang, inclusief uithuwelijking en de bestrijding van fraude, zou de IND nog wel een aantal slagen kunnen maken. In Rotterdam zijn talloze voorbeelden te vinden van jongeren die gedwongen worden te huwen met een buitenlandse partner en niet uit liefde, zoals de heer Van Dam net zei. Het Nederlandse paspoort van deze partner geldt uiteindelijk als ticket om naar Nederland te komen. Deze vorm van uithuwelijking en fraude heeft niets te maken met de term «liefdevolle relatie». Ik denk trouwens dat als je aan iedereen hier zou vragen wat ze onder die term verstaan, je ook allemaal verschillende antwoorden zou krijgen. Het is belangrijk dat deze praktijk ook in Europa wordt erkend, niet in de laatste plaats door de hoven in Straatsburg en Luxemburg. Misschien dat een proefproces in dezen wat soelaas zou kunnen bieden.

In de brief van 13 juni 2010 werd melding gemaakt van enkele onderzoeken. Het betreft onder meer adrescontrole en dubieuze dienstverbanden in relatie tot het middelenvereiste. Kan de minister hier al wat meer over melden?

Met betrekking tot de toelatingsprocedure spreekt de minister in punt a van de brief van 14 januari over het beperken van de gezinsmigratie tot gehuwden en geregistreerde partners en hun minderjarige kinderen. Er wordt nog onderzocht of dit artikel 8 EVRM-proof (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) is. Is de minister van mening dat het sowieso kan en dat er alleen nog gekeken moet worden naar de wijze waarop, of twijfelt hij of het mogelijk is?

Bij punt b staat dat de termijn voor het verkrijgen van een zelfstandige verblijfsvergunning vijf jaar wordt. Voor bepaalde gevallen als huiselijk geweld, achterlating en schrijnende gevallen zullen uitzonderingen mogelijk moeten zijn. Kan de minister voorbeelden van dit laatste geven? Valt het overlijden van de partner daar bijvoorbeeld onder? Waarom moet het tot 1 januari 2012 duren voordat dit geregeld is?

De heer **Van Dam** (PvdA): De heer Knops zei dat er nog wordt gekeken of het onder artikel 8 EVRM zou kunnen. Wat is de positie van de CDA-fractie wanneer blijkt dat het strijdig is met het EVRM?

De heer **Knops** (CDA): Uit de wijze waarop ik deze vraag stel blijkt al dat ik buitengewoon veel belang hecht aan artikel 8. Ik kan me goed voorstellen dat het er binnen zou passen, maar we weten ook dat daar spanning op staat.

De heer **Van Dam** (PvdA): De heer Knops zegt buitengewoon veel waarde aan artikel 8 EVRM te hechten. Ontvalt de steun van de CDA-fractie als blijkt dat het daar niet binnen valt omdat de overheid zich niet te bemoeien heeft met de manier waarop iemand zijn gezinsleven inricht en een relatie wenst te hebben?

De heer **Knops** (CDA): Voor elke maatregel in het regeerakkoord geldt dat deze EVRM-proof moet zijn. Ik vraag dat echter expliciet voor deze maatregel. Het is echter wel waar wat de heer Van Dam hier zegt. Bij punt c in de brief van 14 januari wordt gesproken over de verplichte ziektekostenverzekering als voorwaarde voor de aanvraag van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv). Binnen het huidige beleid is al de voorwaarde opgenomen dat de vreemdeling in Nederland een ziektekostenverzekering moet afsluiten. De Kamer heeft de afgelopen jaren vaker over dit onderwerp gesproken, onder andere bij de behandeling van het wetsvoorstel Modern migratiebeleid in februari vorig jaar. Zijn de problemen bij de inschrijving bij de gemeentelijke basisadministratie

(GBA) en de toekenning van het sofinummer in relatie tot acceptatie door de zorgverzekeraar nu helemaal opgelost?

De minister spreekt in zijn brief over een aantal maatregelen om de inburgeringseisen te verhogen, onder andere ten aanzien van kennis van de Nederlandse taal. Deze maatregelen waren ook al eerder aangekondigd in het regeerakkoord. Het is echter wel belangrijk de positie van de analfabeten te markeren. Wij krijgen daar regelmatig mailtjes over en ook in de media is het een en ander verschenen. Het gaat dan meestal over vrouwen die vanwege analfabetisme en soms ook andere handicaps absoluut niet in staat zijn de inburgeringstoets te halen. Afgelopen week was er bijvoorbeeld een uitzending op tv over een analfabete moeder wier man al in Nederland verblijft. De heer Van Dam heeft daar ook vragen over gesteld. Uit de antwoorden van de minister blijkt dat in de praktijk een hoog percentage die inburgeringstoets wel haalt. We mogen niet lichtvaardig met de eisen omgaan. Van de mensen die hier komen mogen we verwachten dat zij aan die eisen gaan voldoen.

De heer **Schouw** (D66): Voorzitter. In dit huis is al jaren veel te doen om huwelijks- en gezinsmigratie. Stelselmatig worden er stringenter maatregelen genomen en met name fraude is een terugkerend thema. Het is ook goed dat daar passende maatregelen voor worden genomen. Het vorige kabinet heeft al in de brief van juli 2010 een aantal maatregelen aangekondigd. Minister Leers pakt dat op en hij draait het nog een beetje aan. Hij wil het aantal huwelijksmigranten een halt toe roepen. Het volume moet minder. In alle stukken wordt heel expliciet gesproken over het weren van kansarmen, want die wil dit kabinet niet in dit land hebben. Ik heb daar wel een politiek oordeel over. Het valt de D66-fractie op dat de ambities van dit kabinet in dit domein niet samengaan met een gezonde realiteitszin. We weten allemaal dat op dit punt de hand van Straatsburg sterker is dan het beleid van het Nederlandse kabinet. Het Unierecht en artikel 8 van het EVRM maken heel veel zaken onmogelijk. Het is leuk dat het kabinet doet alsof dat aan de voorkant geen rol speelt en dat ze dat aan de achterkant toetst, maar erg wijs komt dat niet over. We zien dat heel veel maatregelen botsen met artikel 8 van het EVRM en de minister werd de afgelopen weken steeds teruggefloten. Kennelijk vindt hij dat een plezierige beleving, want hij gaat vervolgens in cassatie. Het kabinet wil dit blijikbaar. Een boeiend kat-en-muisspel van enerzijds het kabinet en anderzijds de rechterlijke macht en de Europese collega's. Het maakt het beleid er niet geloofwaardiger op.

Wat we er ook van mogen vinden, de Europese dimensie is ongelofelijk belangrijk voor de slaagkans van al die maatregelen. De Europese regels voor gezinsmigratie zijn opgeschreven in een Europese richtlijn. We kunnen hoog en laag springen, maar Nederland zal zich aan die richtlijn moeten houden. De ambitie van het kabinet is het verhogen van de leeftijdseisen en het verhogen van de inkomenseisen naar 120%. De ratio daarachter kan ik niet volgen, maar ik laat dat maar even. Het verhogen van de toelatingseisen en opleidingseisen en het verbieden van neef-nichthuwelijken verhouden zich niet goed met de EU-richtlijn gezinshereniging. Dit kabinet loopt willens en wetens tegen drie problemen op. Ik vind het teleurstellend dat het kabinet dit in de brief van 14 januari van tafel veegt. Allereerst heeft de Europese Commissie initiatiefrecht om die richtlijnen te veranderen. Ten tweede moet er eerst een groenboek komen. Wij zien in de eerste verte geen groenboek komen van de kant van Europese Commissie, ook komend jaar niet. Als er al wat gaat gebeuren dan zal het 2012 of 2013 worden. Ten derde moet een gekwalificeerde meerderheid van Europese landen dit willen veranderen. Dat zijn nogal wat beperkingen.

Hoe zit het eigenlijk met het Europese krachtenveld en wanneer kunnen we op dat punt een position paper verwachten? Ik zou van dit kabinet graag een eenvoudige tabel krijgen. Aan de linkerkant zou dan moeten

staan wat het kabinet zelf kan organiseren, de zaken waar het Europa niet voor nodig heeft en waar het niet tegen de rechterlijke macht aanloopt. Aan de rechterkant zou dan moeten staan waar het Europa wel voor nodig heeft.

De gezinshereniging van homoseksuelen is al aan de orde geweest en ik denk dat we daar de komende tijd ook nog wel verder over zullen spreken. Ik neem aan dat de minister terug zal koppelen aan de Kamer hoe het gesprek met het COC verlopen is. We zullen dan bekijken in welke mate tegemoet wordt gekomen aan de wensen die hier leven.

Zou de minister in zijn halfjaarlijkse rapportage aan de Kamer over de effectiviteit van deze maatregelen met rode en groene vlaggetjes kunnen aangeven of de doelen bereikt zijn? Ik zie heel veel rode vlaggetjes opdoemen, omdat de minister Europa nodig heeft.

De roadmap die wij op 22 december hebben gekregen is geen roadmap, maar een to-do-list van anderhalf A4'tje. Ik mis ook het tijdspad en de beoogde resultaten in kwantitatieve zin. Kortom, deze minister loopt op dun ijs en de dikte van het ijs hangt af van het EVRM en van Europa.

De heer **Rik Janssen** (SP): Voorzitter. Dit overleg is grotendeels een herhaling van zetten. Eind 2009 zijn de maatregelen van het vorige kabinet al uitvoerig besproken. We hebben een voortgangsbrief van juni 2010, een brief van 22 december 2010 en een brief van 14 januari 2011. Veel zaken zijn al besproken, dus ik beperk me tot de brieven van juni en januari. Er moet me één ding van het hart. We weten sinds zondag dat de minister moet werken met two-pagers om zijn plan te presenteren. We hebben het ook over een roadmap en een position paper en dat lokt dan weer een to-do-list uit. Kunnen we het jargon misschien in de Trêveszaal laten en het gewoon hebben over een routekaart en een inzetbrief? Dat is net zo duidelijk. Ik zou graag willen dat de minister de Kamer regelmatig op de hoogte houdt van de routekaart. Wat gebeurt er in dat Europese traject? Hoever is de minister en welke inspanningen pleegt hij? De Kamer hoeft dan niet te wachten op het eindresultaat, wanneer dat ook komt. Het is een lang traject, zodat ik graag tussentijds met enige regelmaat informatie ontvang. Wanneer kan de Kamer die aangekondigde inzetbrief van de minister verwachten?

Dan kom ik op de maatregelen tegen fraude. Fraude moet je bestrijden. Daar kan geen misverstand over bestaan. Ik kom toch weer terug op het zo langzamerhand pijnlijk geworden onderwerp INDIGO, het computersysteem van de IND. De minister was vorige maand nogal enthousiast. Hij zei: «We hebben het lek al enigszins boven. We weten wat het probleem is.» Dat is een begin. Weet de minister inmiddels of er al een oplossing in zicht is en wanneer de Kamer die van hem kan vernemen? Ik lees in de brief van 14 januari 2011 wederom termen als «onontbeerlijk» en «noodzakelijk» op het punt van fraudebestrijding met behulp van dit computersysteem. Wanneer gaat dit werken? Ik verwijs nog maar eens naar het persbericht van het Openbaar Ministerie van 14 januari 2011 over de fraude met de tientallen Chinese kennismigranten. Zou het INDIGO-systeem een en ander voorkomen hebben?

Ik kom op de maatregel om de gezinsmigratie te beperken tot gehuwden en geregistreerde partners. Ik wil even wegblijven van de semantische discussie. Deze lijkt mij niet geheel zinnig. Op het punt van de homoseksuelen en lesbiennes wil ik graag de toezegging van de minister dat hij het gesprek aangaat en zegt: «Het maakt mij niet uit wat het probleem is, maar als er een probleem is dan los ik het op.» Je kunt een geregistreerd partnerschap eisen. Ik weet echter niet in hoeverre dat effectief is bij fraudebestrijding. Ik heb daar mijn twijfels over. Er komen voorstellen. Mijn fractie wacht deze af en zal ze beoordelen.

De SP kan niet instemmen met de maatregel om de termijn waarna mensen in aanmerking kunnen komen voor een zelfstandige verblijfsvergunning te verlengen van drie naar vijf jaar. Zij vindt dat vrouwen niet

langer dan noodzakelijk afhankelijk moeten worden gehouden van hun partner. Als een en ander bedoeld is om fraude te bestrijden dan moet je dat doen, maar dan wel op individuele basis en niet aan de hand van een generieke maatregel.

Ik kom nog even op het onderwerp inburgering buitenland. De commissie-Franssen heeft destijds geconcludeerd dat het niveau A1-min het hoogst haalbare was, gelet op de juridische houdbaarheid. De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) heeft geconcludeerd dat het beter is om eerst onderzoek te doen alvorens de eisen te verhogen, juist met het oog op die juridische haalbaarheid. Dat geldt in nog sterkere mate voor de invoering van de extra schriftelijke toets. Voorwaarde is dat het daadwerkelijke doel het bevorderen van de integratie betreft. Het moet niet gaan om het behalen van kwantitatieve doelstellingen. Dat laatste lijkt echter wel het geval. In de toelichting bij het wijzigingsbesluit staat dat – met het oog op het standhouden binnen de internationale rechtsorde – a priori geen groepen mogen worden uitgesloten. Dat is duidelijk. Deelt de minister mijn mening dat het bij die houdbaarheid niet alleen gaat om het a priori uitsluiten? Het a priori uitsluiten is niet enkel een criterium, maar kan ook het werkelijke effect zijn van de verhoging van die eisen. Nu hoor ik: «We denken dat het mag. We denken dat het misschien wel gaat werken. Laten we het eens proberen en we zien het wel.» We hebben gezien waar die aanpak op uitdraaide wat betreft de inkomenseis: die mocht niet. Mijn fractie is derhalve niet overtuigd van de onderbouwing van dit wetsvoorstel en kan de verhoging van die eisen dan ook niet steunen.

In de brief van 14 januari 2011 wordt voorgesteld om de aanpak van fraude en huwelijksdwang door te schuiven naar de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie. Anders zou het vandaag wel heel druk geworden zijn. Toch ga ik hier kort op in. De SP vindt de keuzevrijheid van individuen wat betreft hun partners een belangrijk recht. Het belemmeren van die keuze door dwang, onderdrukking en geweld moet altijd worden voorkomen. Waar het voorkomt, moet het worden aangepakt, vervolgd en gestraft. Slachtoffers dienen te worden beschermd en daders te worden aangepakt. De staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie is er vandaag niet. Op 3 februari 2011 hebben we echter een algemeen overleg over onder meer huwelijksdwang. Kan de staatssecretaris in de brief die hij nog zal sturen heel duidelijk zijn over deze punten?

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Alle integratieproblemen in Nederland zijn grotendeels het gevolg van partner- en gezinsmigratie. Bij het oplossen van al die integratieproblemen werkt dweilen met de kraan open natuurlijk niet en moet de instroom worden beperkt. Die instroom van partner- en gezinsmigranten is nog steeds te hoog. In 2009 betrof het nagenoeg 25 000 mensen, inclusief circa 3 000 mensen die gebruikmaakten van de Europaroute. Over een periode van vier jaar is sprake van 100 000 eerste generatie partner- en gezinsmigranten. Je hebt het dan nog niet over de vicieuze cirkel van problemen die vaak zichtbaar is bij de tweede generatie. Ik ben blij dat nu eindelijk aan de noodrem wordt getrokken en dat het onderwerp partner- en gezinsmigratie de aandacht en maatregelen krijgt die het verdient. De PVV-fractie is er trots op dat dat met de maatregelen in het gedoogakkoord is bereikt. Zij heeft er ook vertrouwen in dat die maatregelen op een goede wijze tot stand worden gebracht. Er zijn echter ook enkele zorgpunten.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik wil wel helderheid hebben over de feiten. Volgens de cijfers van 2008 en 2009 is sprake van circa 15 000 gevallen per jaar, waarvan slechts de helft gezinsvorming betreft. De andere helft betreft gezinshereniging. Ik neem aan dat ook de PVV het niet problematisch vindt dat toegelaten vluchtelingen het recht hebben om hun

kinderen en partner mee te nemen. We hebben het derhalve over circa 7 500 mensen per jaar en niet over 25 000. Toch?

De heer **Fritsma** (PVV): Nee, uit de cijfers uit de ketenrapportage blijkt dat er in 2009 nagenoeg 21 000 inwilligingen zijn geweest. Ik kijk naar het aantal aanvragen voor een reguliere verblijfsvergunning (VVR-aanvragen) met als verblijfsdoel gezinsvorming en gezinshereniging. De Kamer heeft laatst ook cijfers gekregen over het gebruik van de Europaroute. Daaruit blijkt dat via die weg nog eens 3 000 mensen als gezinsmigrant binnenkomen. De cijfers die ik heb genoemd zijn derhalve niet op lucht gebaseerd.

De heer **Van Dam** (PvdA): Het is lastig. Misschien kan het kabinet helderheid bieden. Kennelijk hebben de heer Fritsma en ik verschillende cijfers. Laten we kijken of we het wel eens zijn over het begrip «gezinshereniging», dat over het algemeen betrekking heeft op toegelaten vluchtelingen. Ik neem aan dat de PVV het met mij eens is dat de partner en kinderen van toegelaten vluchtelingen ook naar Nederland mogen komen. Die cijfers moeten derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

De heer **Fritsma** (PVV): Het is onzinnig dat we die cijfers buiten beschouwing moeten laten. Het is bekend dat heel veel mensen die bijvoorbeeld uit Somalië komen in toenemende mate aanvragen indienen voor partner- en gezinsmigratie. Alleen al in de eerste negen maanden van 2010 was sprake van circa 7 000 mvv-aanvragen. Dat lijkt mij ook een problematische categorie. Ik kijk derhalve naar de hele categorie partner- en gezinsmigranten.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik wil voorkomen dat de heer Fritsma een cijfer de wereld in stuurt dat nergens op slaat. Hij overdrijft het met een factor vijf. Het aantal mvv-aanvragen van Somaliërs in het kader van gezinshereniging betrof in 2009 1470 mensen. Dat komt niet overeen met een aantal van 7 000 mensen, dat de heer Fritsma hier nu roept. Hij probeert de problematiek heel sterk te overdrijven, terwijl de werkelijke cijfers een factor vijf lager liggen. Bij 95% is sprake van gezinshereniging van vluchtelingen. De heer Fritsma ontwijkt het antwoord op het mijn vraag. Ik hoop niet dat ik ernaar moet raden. Ik neem aan dat hij vindt dat de partner en kinderen van mensen die gevlucht zijn uit een oorlogssituatie en in Nederland opvang krijgen ook hiernaartoe mogen komen? Over die menselijkheid zijn we het toch met elkaar eens?

De heer **Fritsma** (PVV): Uit de cijfers van de ketenrapportage blijkt dat het aantal inwilligingen van VVR-aanvragen gezinsvorming en gezinshereniging boven de 20 000 uitkomt. Daarbij tel ik de gegevens op die we van het kabinet hebben gekregen over het gebruik van de Europaroute. Dat resulteert in een aantal van 25 000. Ik hoop dat de PvdA-fractie ook kan tellen, want ik baseer me wel degelijk op feitelijkheden.

De heer **Schouw** (D66): De heer Fritsma blaast veel over de getallen. Laten we echter bij de feiten blijven. De heer Fritsma brengt die getallen in de trant van: «Dat is te veel, dat kunnen we hier niet hebben in dit land.» Kan hij als sleutelpartij in deze Kamer aangeven waar hij in 2011 en 2012 op wil uitkomen? Dan doet hij ook recht aan het geblaat over het getal dat te groot zou zijn.

De heer **Fritsma** (PVV): Over die uitkomsten krijgen we nog een heel debat. Ik wil daar derhalve niet op vooruitlopen. Dweilen met de kraan open helpt niet. De PVV vindt instroombeperving van partner- en gezinsmigranten wel degelijk belangrijk.

De heer **Schouw** (D66): Dat is echt slappe hap. De heer Fritsma trekt hier een grote broek aan omdat de getallen te hoog zouden zijn, een en ander zo niet langer kan in dit land en het echt anders moet. Als je echter vraagt wat er anders moet en of het aantal huwelijksmigranten met bijvoorbeeld 10%, 20% of 30% moet worden teruggebracht, geeft de heer Fritsma niet thuis. Ik geef hem een laatste kans om aan te geven waar de PVV op wil uitkomen.

De heer **Fritsma** (PVV): Ook de D66-fractie heeft de aanvraag gesteund voor het debat over die aantallen en percentages. Daarin zullen wij er uitgebreid verder over spreken. Betrach dus geduld. Voorzitter. De PVV heeft ook punten van zorg. Het eerste punt betreft het Associatieovereenkomst EEG/Turkije. In het gedoogakkoord wordt ingezet op wijziging van dit verdrag om ervoor te zorgen dat mensen uit Turkije onder de inburgeringsplicht blijven vallen. Dat is natuurlijk erg belangrijk. Er speelt echter nog een ander probleem. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) kwam recentelijk met een uitspraak die erop neerkomt dat Turkse gezinsmigranten al na één jaar een zelfstandige verblijfsvergunning moeten kunnen krijgen. Voor alle duidelijkheid: nu betreft die termijn drie jaar. In het gedoogakkoord is afgesproken dat deze naar vijf jaar wordt gebracht. Hoe gaat de minister met deze uitspraak om? Wordt deze aangevochten en is de minister bereid om ook op dit punt voor zover nodig in te zetten op wijziging van het associatieverdrag met Turkije?

Een tweede punt van zorg is bijna een «gouwe ouwe», namelijk de Europaroute. Uit de door de minister verstrekte roadmap is af te leiden dat het nog even kan duren voordat hieraan in Europa aandacht wordt besteed. Dat is jammer. Het is immers bekend dat de gebruikelijke toelatingsvoorwaarden voor die Europaroute makkelijk kunnen worden omzeild. Dat geldt voor het inburgeringsvereiste, de leeftijdseis en alle andere gangbare eisen. Kan de minister aangeven of bij al die aanvragen via de Europaroute stevig wordt gecheckt op fraude-indicaties? Op die manier is misbruik van die route hopelijk nog goed te ondervangen. Dat zijn twee belangrijke zorgpunten. Verder zijn de onderliggende stukken enigszins gedateerd. De kabinetsreactie op die oudere stukken is wel relevant. Zij is verdeeld in twee richtingen. Enerzijds is sprake van maatregelen die aanpassing van de Europese richtlijnen vereisen. Anderzijds gaat het om maatregelen waarbij dat niet het geval is. Gelukkig kunnen we al veel doen zonder dat het nodig is om die Europese richtlijnen te wijzigen. Voorbeelden zijn het verlengen van de termijn waarna gezinsmigranten een zelfstandige verblijfsvergunning krijgen van drie naar vijf jaar, het schrappen van de mogelijkheid om meerderjarige kinderen en ouders naar Nederland te halen – de zogenaamde «verruimde gezinshereniging» – en het beperken van partnermigratie tot mensen die een huwelijk of geregistreerd partnerschap hebben. Met betrekking tot de eerstgenoemde maatregel geeft de minister in zijn brief een termijn aan waarbinnen een en ander geregeld is, te weten uiterlijk 1 januari 2012. Kan de minister ook aangeven binnen welke termijn realisatie van die andere twee genoemde punten wordt beoogd, oftewel het schrappen van verruimde gezinshereniging en het weren van ongehuwde partners of partners zonder geregistreerd partnerschap? Krijgt de term «huwelijksmigratie» eindelijk de juiste betekenis? De PVV-fractie gaat er in ieder geval van uit dat de punten waarbij geen aanpassing van de Europese richtlijnen nodig zo snel mogelijk gerealiseerd worden. Tot slot kom ik op de punten waarbij de Europese richtlijnen wel moeten worden aangepast. Na die aanpassing kunnen bestaande eisen, zoals de inkomens- en leeftijdseis, worden aangescherpt en kunnen nieuwe eisen worden geïntroduceerd, zoals de opleidingseis, de invoering van een borgsom en het maximaal één keer per tien jaar over laten komen van een partner. Het Groenboek Gezinshereniging laat enigszins op zich wachten.

Hoe ziet het tijdpad er nu uit? Zonder dat ik te ongeduldig wil overkomen, heb ik gelijksoortige vragen over de fraude-unit die we binnen de IND krijgen. Welke planning acht de minister haalbaar om die tot stand te brengen? Last but not least noem ik de geplande auditunit waarbinnen inwillingen nog eens dubbel gecheckt worden. Ook die unit kan eraan bijdragen dat niet te veel verblijfsvergunningen ten onrechte worden afgegeven. Hopelijk kan de minister daaraan ook een termijn verbinden.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Ik heb een interessant stuk van de heer Fritsma gelezen op de site van de Volkskrant over het historische debat van vandaag, waar heel belangrijke stappen genomen zouden worden. Ik las een aantal interessante dingen in zijn brief. De grote omvang van de Marokkaanse en Turkse gemeenschap in ons land zou mede tot stand gekomen door voortgaande partner- en gezinsmigratie. De heer Fritsma vindt het raadselachtig waarom juist dit type migratie de afgelopen jaren zo weinig aandacht heeft gekregen. Heeft hij de afgelopen jaren in een grot geleefd? Was het een andere Sietse Fritsma die al die debatten heeft aangevraagd? Waarom begint hij over dat kruimelwerk dat nog uit Marokko en Turkije komt? In 2010 ging het om 510 Marokkanen en 860 Turken. Waarom schuift de heer Fritsma die grote instroom vanuit Europa helemaal ter zijde? Waarom vertelt hij niet het eerlijke verhaal dat hij op dat terrein geen enkele stap durft te nemen en dat hij zich daarom zo focust op een groep die eigenlijk nog nauwelijks naar Nederland komt?

De heer **Fritsma** (PVV): Dat zijn veel vragen in één keer. Het klopt dat de omvang van de Turkse en de Marokkaanse gemeenschap grotendeels tot stand is gebracht door partner- en gezinsmigratie. Op het einde van de gastarbeidersregeling waren ongeveer 22 000 Marokkanen in Nederland. Het aantal partner- en gezinsmigranten is al vele malen groter dan het aantal gastarbeiders dat ooit is toegelaten. Dat is wel een belangrijk punt om te beschouwen. We kennen allemaal de problemen die dat heeft veroorzaakt: criminaliteit, straatterror, uitkeringsafhankelijkheid, ondermijning van kernwaarden. Het aantal Marokkanen neemt af binnen de statistieken. Daartegenover staat dat bijvoorbeeld het aantal Somaliërs weer toeneemt. In potentie zie je bij die groep precies dezelfde integratieproblemen.

Dan kom ik op de vraag over de instroom vanuit Europa. Ik heb niet in een grot geleefd. Hopelijk geldt dat ook voor de heer Dibi. De PVV heeft als een van de weinige partijen altijd gestreden tegen de openstelling van de arbeidsmarkt voor bijvoorbeeld Polen. Qua aandacht voor de immigratieproblemen is derhalve niet enkel sprake geweest van eenrichtingsverkeer.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Volgens mij heeft het kabinet van de heer Fritsma de visumliberalisatie toegestaan met betrekking tot Bosnië en Albanië. Mijn vraag was een andere. De heer Fritsma verwees naar de Somaliërs die in grotere getallen naar Nederland komen. In 2010 hebben 1 210 Somaliërs een mvv gekregen. Hij heeft in zijn inbreng echter geen enkel woord gewijd aan die circa 100 000 mensen die vanuit Europa komen en waar Henk en Ingrid ook heel vaak problemen mee hebben. Bij deze groep spelen ook zaken als uitkeringsafhankelijkheid en criminaliteit. De heer Fritsma focust zich op een heel kleine groep, teneinde de aandacht af te leiden van die grote groep die naar Nederland komt en waartegen hij helemaal niets doet.

De heer **Fritsma** (PVV): Het spijt me, maar we hebben vanmiddag een overleg over partner- en gezinsmigratie. Ik wil het wel over Polen hebben die vrije toegang hebben tot de Nederlandse arbeidsmarkt, maar ik denk dat de voorzitter dan ingrijpt met de mededeling dat we vandaag niet over die Polen spreken.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Voor de SGP-fractie zijn bij dit onderwerp twee uitgangspunten van groot belang. Enerzijds is het stellen van strengere eisen aan gezinsmigratie juist gewenst om kansrijke integratie van vreemdelingen te bevorderen. Mijn fractie heeft derhalve een positieve houding tegenover de strengere eisen. Anderzijds wil zij ervoor waken dat een stapeling van maatregelen, hoewel afzonderlijk juridisch houdbaar, ertoe leidt dat het de facto bijna onmogelijk wordt om tot gezinshereniging te komen. Naar dit andere uitgangspunt zal de SGP ook kijken bij de verdere uitvoering van de plannen. Volgens het kabinet is de tijd rijp voor aanpassing van de Europese regelgeving. Is daar inmiddels al meer zicht op? Hebben ook andere lidstaten wensen die overeenkomen met de Nederlandse inzet? Kennen zij bijvoorbeeld een soortgelijke roadmap? Het is een goede zaak dat gezinsmigratie beperkt wordt tot gehuwden en geregistreerde partners. Op die manier heb je ook te maken met een relatie waarin nadrukkelijk wordt gekozen voor een externe betekenis. De SGP vindt het derhalve terecht dat dat op deze manier in het beleid gehonoreerd en erkend wordt. Wat is de inhoud van de opmerking dat wordt gezien hoe deze maatregel kan worden gerealiseerd zonder dat deze in strijd is met artikel 8 van het EVRM? Die maatregel is toch al expliciet toegestaan op grond van artikel 4 van de Gezinsherenigingsrichtlijn?

De brief vermeldt dat er een wetsvoorstel in de maak is waardoor de erkenning van neef-nichthuwelijken in geval van dwang kan worden geweigerd. In een eerdere brief werd gemeld dat er een algeheel verbod zou komen op neef-nichthuwelijken. Is dat nu van de baan en wordt een en ander inderdaad in die context van dwang geplaatst? Ik kan mij voorstellen dat neef-nichthuwelijken in combinatie met dwang vooral in die immigratiecontext een probleem opleveren. Het is derhalve de vraag of een algemene maatregel geheel gerechtvaardigd is.

Mijn laatste punt betreft de aanpak van fraude en rechtsmisbruik, die heel belangrijk is. Goede informatievoorziening is van cruciaal belang. Te vaak werd in het verleden geconstateerd dat geen stappen konden worden genomen omdat de informatie niet bekend was. Zijn de gaten in de informatievoorziening nu voldoende bekend en worden ze adequaat gedicht? Allereerst gaat het om de controle op schijnhuwelijken. De pilot Haaglanden is inmiddels in het landelijke beleid opgenomen. Kan de Kamer een indicatie krijgen van de resultaten op dit moment? In 2009 was bij 35 van de 65 gevallen in de pilot sprake van verdenking en bij 10 gevallen van daadwerkelijke fraude. Is dat representatief gebleken voor het vervolg?

Tot slot blijkt uit het onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van eind 2009 dat het aantal gevallen waarin sprake is van misbruik van de Europaroute fors hoger is dan gedacht. Is er zicht op de ontwikkeling sindsdien?

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Voorzitter. Bij een aantal punten, bijvoorbeeld inzake de inkomenseis, wordt naar die roadmap verwezen. Het is nog wel een heel basaal stuk. Gezien het tijdsbestek dat de minister tot nu toe heeft gehad om een en ander uit te werken, heb ik er alle begrip voor dat het geen militaire stafkaart is waarop elk detail zichtbaar is. De VVD wil de minister wel meegeven dat het een soort moderne tomtom of een GerdGerd met Europadekking moet worden, opdat we weten langs welke route we ergens naartoe gaan, wat we onderweg tegenkomen en hoe laat we arriveren. Ik zou het geheel graag zo snel mogelijk concreter ingevuld willen hebben. Ik zal een individueel punt er uitlichten. Er worden twee voorbeelden genoemd waarbij het Vreemdelingenbesluit moet worden aangepast. Het verlengen van de termijn waarna gezinsmigranten een zelfstandige verblijfsvergunning kunnen krijgen van drie naar vijf jaar is geregeld voor 1 januari 2012. Bij het onderwerp huwelijk of geregistreerd partnerschap staat echter: «In de loop van 2011 wordt u

daarover geïnformeerd.» Ik zou ervoor willen pleiten dat we alle doelstellingen zo SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) mogelijk formuleren in de trant van: «Op 1 januari 2012 hebben wij resultaat».

De VVD maakt zich zorgen over het groenboek. Hoe ligt dat in Europees verband? Hoe gaat de minister – daar waar het nu niet op het werkprogramma voor 2011 staat – de nodige reparatie verrichten en de tijd benutten om ervoor te zorgen dat er in 2011 iets in hapklare brokken ligt? Vooral nog constateert mijn fractie dat het groenboek niet op het werkprogramma staat, hetgeen haar zorgen baart.

Veel punten zijn inmiddels al benoemd door de andere fracties. Betreffende de vraag of het nu om cijfers of kwaliteit gaat, wil ik nogmaals benadrukken dat het de VVD gaat om een slim migratiebeleid. Mijn fractie wil graag dat het efficiënt en effectief is. Het moet gericht zijn op zowel de spankracht als de behoefte van de Nederlandse samenleving. Ik vind het dan ook jammer dat in zowel de oude als de nieuwe stukken de nadruk voortdurend ligt op hetgeen we niet willen en minder op hetgeen we wel willen. In de reactiebrief van de minister komt het woord «kennisimigranten» in het geheel niet voor. Ik zou willen bepleiten dat de minister ook die kant van de migratie voortdurend op het netvlies houdt en dat hij daarvoor zijn ogen niet sluit.

Over de Associatieovereenkomst EEG/Turkije staat in de stukken dat nog diverse prejudiciële vragen aanhangig zijn bij het EHRM. Kan de minister daar iets meer over zeggen, ook in relatie tot hetgeen de heer Fritsma zei over een uitspraak die er al ligt? In de brief van oud-minister Van Middelkoop over de pilot met liaisonfunctionarissen in Istanbul worden aanzetten gegeven, maar kennelijk is er nog onvoldoende informatie. De VVD zou daarover graag wat gedetailleerder op de hoogte worden gesteld. Over de fraudebestrijding hebben we het reeds gehad.

Er is een splitsing gemaakt in onderwerpen. Minister Donner is hier ook aanwezig. Morgen hebben we een algemeen overleg over inburgering. Die onderdelen heb ik derhalve maar even tot morgen geparkeerd. De VVD zal de vragen daaromtrent morgen stellen. Bij de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie komen ook de onderwerpen polygame huwelijken en huwelijksdwang aan bod. Betekent dat dat we deze onderwerpen niet langer in deze commissie behandelen? Hoe gaan we verder daarmee om? Hoe ligt die verantwoordelijkheid precies? Daarover zal een advies van de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht verschijnen. Heeft de minister dit reeds ontvangen? Zo ja, mag de Kamer dat dan ook ontvangen? Er wordt gesproken over twee separate wetsvoorstellen. Graag ontvangt de Kamer daar een timetable bij. Hetzelfde geldt ook voor de aanpassing van het Vreemdelingenbesluit. De VVD zou ernaar willen streven zo veel mogelijk van die zaken in één wijziging van het besluit mee te nemen. Ik kom daarmee nog even terug op de het onderwerp huwelijk en geregistreerd partnerschap en de maatregel om de termijn waarna mensen in aanmerking kunnen komen voor een zelfstandige verblijfsvergunning te verlengen van drie naar vijf jaar.

De heer **Van Dam** (PvdA): Mevrouw Van Nieuwenhuizen heeft veel technische vragen. Deze debatten gaan echter over de vraag wat je met een en ander beoogt. Wat beoogt de VVD nou eigenlijk met het beleid zoals het geformuleerd is? Waarom wil een partij als de VVD, die de individuele vrijheid hoog in het vaandel heeft staan, dat mensen gedwongen worden om te trouwen? Waarom wil zij dat mensen geen recht meer hebben op een zelfstandige verblijfsvergunning na drie jaar? Het CDA en de PvdA hebben die termijn juist teruggebracht naar drie jaar om mensen onafhankelijk te maken. Dat zijn toch idealen die een liberale partij zouden moeten aanspreken? Waarom stapt mevrouw Van Nieuwen-

huizen daar nou vanaf? Wat beoogt zij daar eigenlijk mee, behalve de verwezenlijking een efficiënt en effectief migratiebeleid of zoiets?

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): De heer Van Dam heeft goed geluisterd. Een en ander begint met efficiënt en effectief beleid. Verder gaat het ook om de spankracht en de behoefte van de Nederlandse samenleving. We hebben veel problemen met criminaliteit et cetera die de spankracht van de Nederlandse samenleving te boven gaan. Zoals ook uit het regeerakkoord blijkt, wil de VVD een vermindering bereiken van de instroom van kansarme migranten en juist de nadruk leggen op datgene waaraan wel behoefte is in de Nederlandse samenleving. We kunnen al die debatten opnieuw gaan voeren, maar het is duidelijk waar de VVD wat dit betreft voor staat.

De heer **Van Dam** (PvdA): Voor alle helderheid: iedereen wil meer kennismigranten hebben. Daar zijn we al jaren mee bezig. We proberen te voorkomen dat kansarme mensen hier in die situatie terecht komen. Daar zijn we het allemaal over eens. Wil mevrouw Van Nieuwenhuizen mensen vrijheden ontnemen teneinde voor de PVV de migratiecijfers omlaag te brengen? Of is dat ook het doel van de VVD? Is dat waar het om gaat? Is mevrouw Van Nieuwenhuizen bereid in te leveren op haar principes van individuele vrijheid en individuele rechten – waarbij mensen zelf mogen bepalen of ze trouwen of niet – om die cijfers voor de PVV omlaag te brengen?

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): De veronderstelling dat de VVD cijfers voor de PVV zou willen realiseren is wel een sterke versimpeling van de zaken. De VVD wil graag een vermindering van de instroom van kansarme migranten. Dat bereik je niet vanzelf. Daarvoor dienen maatregelen te worden genomen. Die kan ik allemaal opnoemen. Voor een ieder kleeft daar weer een ander nadeel aan. Dat is inherent aan het feit dat je een bepaalde belemmering wilt opwerpen. Als je dat niet doet, beperk je die instroom niet. Naar de precieze invulling van al die beperkende maatregelen moeten we met elkaar goed kijken. De heer Van Dam stelt terecht het punt aan de orde van gelijke behandeling van homo's en lesbiennes. Daar zal de VVD ook pal voor staan. Zij gaat ervan uit dat dat geen probleem is. Mocht dat echter wel het geval zijn, dan zal opnieuw daarnaar gekeken moeten worden.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Voorzitter. «Het immigratiebeleid is de navelstreng van de gedoogconstructie», zei de heer Van der Staaij tijdens de begrotingsbehandeling van Asiel en Immigratie. Ik had het zelf niet beter kunnen zeggen. De instroom van niet-westerse immigranten moet substantieel afnemen. Mevrouw Van Nieuwenhuizen spreekt over kansarme immigranten. We weten echter allemaal over welke groep we het hebben. Door hogere eisen te stellen aan onder meer de leeftijd, het inkomen, het opleidingsniveau en het niveau van de inburgeringstoetsen willen de drie regeringspartijen de negatieve spiraal van de migratieketen doorbreken. Mij is nog niet duidelijk wat een zeer substantiële vermindering is van die immigratie. Mevrouw Van Nieuwenhuizen lacht, maar het is heel belangrijk voor Kamerleden om te weten wat de ambities van een kabinet zijn. De PVV noemt 50% minder niet-westerse allochtonen, 25% minder asielinstroom en 30% minder reguliere migratie. Is de inzet het bevorderen van integratie of het cijfermatig laten dalen van de immigratie? Minister Leers heeft eerder al gezegd dat hij zich niet laat vastpinnen op getallen. Toch wordt in het regeerakkoord gesproken van een zeer substantiële daling. Kan de minister de Kamer vertellen wat hij beoogt met die plannen? Oud-minister Hirsch Ballin schreef in zijn brief ten behoeve van de kabinetsformatie dat je eigenlijk helemaal niet kunt uitrekenen met welk percentage de immigratie- en asielaanvragen zullen

dalen, omdat dat afhankelijk is van heel veel verschillende factoren. Als die verhoging van eisen per se moet worden doorgevoerd – omdat de PVV dat tijdens de onderhandelingen heeft geëist – zou je, mits je gelukt hebt, tot vijftien procent minder instroom kunnen komen. Dat zijn heel andere cijfers dan die door onder meer onze premier zijn geuit. Heeft minister Leers dat stuk inmiddels gekregen? In voorgaande debatten liet hij de Kamer immers tot mijn grote verbazing weten dat hij de stukken die tijdens de onderhandelingen op tafel lagen helemaal niet heeft gekregen. Heeft de minister inmiddels meer informatie over hetgeen hij allemaal zelf moet bereiken voor dit kabinet of heeft hij daar geen behoefte aan?

Minister Donner reageerde tijdens de begrotingsbehandeling niet zo paniekerig op een aantal kritische vragen over bijvoorbeeld de islamisering. Is er sprake van islamisering? Minister Donner ontkende dat en deed daar ook enigszins denigrerend over. Minister Leers ontweek paniekerig de vragen over de massa-immigratie. Daar waar hij gewoon een duidelijke vraag kreeg in de trant van: «Is er volgens u sprake van massa-immigratie?», ging hij met meel in de mond praten. Ik wil de vraag nogmaals stellen, omdat die het beginpunt vormt van deze discussie. Is volgens minister Leers sprake van massa-immigratie in Nederland, ja of nee? Zo ja, dan moet hij een en ander wellicht kwantificeren. Ik vind het een heel leuke maar ook belangrijke vraag. Veel Nederlanders worden immers bang gemaakt met het verhaal dat we overstroomd worden door allerlei immigranten. Misschien is het goed om heel duidelijk van de minister te horen hoe hij daartegen aankijkt.

De hamvraag is natuurlijk of het kabinet in staat is om de verhoogde toelatingseisen in te voeren. Daarvoor moet de Europese Gezinsherenigingsrichtlijn worden aangepast. Dat is een dikke beer op de weg. Ik had eerlijk gezegd nog nooit van die groen- en witboeken in Europa gehoord. Daar is sprake van een heel apart traject voor het omgaan met wetgeving. Inmiddels ben ik wel erg geïnteresseerd in dat groenboek. Zonder dat groenboek hebben de minister en de PVV geen poot om op te staan. Uit betrouwbare bron bleek dat Eurocommissaris Malmström dat groenboek helemaal niet tevoorschijn wil toveren. Zij houdt het het liefst in een ondersta la, omdat zij de bui in Europa en in Nederland al voelt hangen. Zij zal een en ander traineren en vertragen en alle mogelijke creatieve manieren vinden om het groenboek niet op de agenda te plaatsen, zodat Nederland en met name de PVV-fractie hun zin niet krijgen. Hoe gaat de minister daarmee om? Hij doet alsof hij reeds goed heeft aangepapt in Europa, vriendjes heeft gemaakt en medestanders heeft gevonden om zijn maatregelen door te voeren. Wanneer moet dat groenboek behandeld worden? Wanneer moeten die aanpassingen van die Gezinsherenigingsrichtlijn voor elkaar zijn? Graag ontvang ik een duidelijk antwoord van de minister.

Dan wil ik een aantal complimenten maken. Het kabinet verricht enkele belangrijke zaken wat betreft misbruik en fraude. Een goed initiatief is dat de partner straks inzage krijgt in de gegevens van de referent over eerdere huwelijken en antecedenten. Zo kan een vrouw bijvoorbeeld behoed worden voor een huwelijk met een man die eerdere vrouwen heeft mishandeld. Daarnaast gaat het kabinet in zijn brief in op twee moties die ik heb aangehouden tijdens de begrotingsbehandelingen, te weten de moties over het verlengen van de tijdelijke verblijfsvergunning na vijf jaar voor vrouwen die slachtoffer zijn geworden van geweld. Daarop komt een uitzondering. Betreft dit een andere uitzondering dan het vorige kabinet heeft gemaakt of is deze gelijk? Tevens zal een gesprek plaatsvinden met het COC over mensen die zich niet kunnen laten registreren als partner, laat staan kunnen trouwen. Is de minister bereid om nog voor het meireces te komen met de uitkomsten van dat gesprek?

Tot slot heb ik twee vragen over de inburgering. Oud-minister Klink heeft toen hij bezwaar maakte tegen de totstandkoming van dit kabinet het voorbeeld gegeven van de moslima die met haar broodtrommeltje bij de

inburgeringscursus zit, wetende dat er eigenlijk alles aan gedaan wordt om haar te bestrijden. Hoe kijkt minister Donner aan tegen zijn eigen intenties om te bezuinigen op de inburgering? En hoe gaat hij om met de intenties die leven bij de voor het beleid zo essentiële gedoogpartner? Dit debat is juist zo interessant, omdat beide ministers zijn ingevlogen om de PVV te ontmaskeren, klein te krijgen, te neutraliseren of wat dan ook. Meerdere leden van het CDA hebben dat gezegd, ook tijdens het CDA-congres. Voeren de ministers de agenda van het gedoogakkoord en daarmee van de PVV uit, of willen zij die tweedeling in de samenleving over dit soort onderwerpen bestrijden? Hoe willen zij dat op hun eigen sociaalchristelijke manier doen?

De **voorzitter**: Aan de orde is de beantwoording door de twee ministers van de vragen in eerste termijn. De heer Dibi plaatste een opmerking over de ambtelijke notitie waarin staat dat de maatregelen niet tot een halvering van de migrantenstroom zouden leiden. Op dat punt heeft de heer Dibi een spoeddebat aangevraagd en gekregen. Een en ander staat dus ook op de plenaire agenda. Volgens de regels behoeven de ministers dat facet derhalve niet mee te nemen in hun beantwoording.

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik heb met plezier de eerste termijn van de Kamer gevolgd. Ik zal er verder geen kwalificaties aan geven, maar er was in zekere mate sprake van een *déjà vu*. Slechts een paar vragen waren specifiek gericht op het aspect van de integratie en de inburgeringstoets. De heer Van Dam vroeg of het kabinet wilde beweren dat deze maatregelen niet bedoeld zijn om immigratie terug te dringen, maar juist om integratie te bevorderen. Als ik hier zou beweren dat de verhoging van de inburgeringseisen bedoeld is om de immigratie af te remmen, zou de Kamer mij terecht kunnen onderhouden over het feit dat dit een van de meest zeldzame en ondoelmatige maatregelen is. Juist vanwege de door de rechter gestelde eisen ...

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Ik wil minister Donner zijn weinige antwoorden niet ontnemen, maar dit was nou net niet een vraag die ik gesteld had. Het ging mij juist om de andere eisen die onder de portefeuille van minister Leers vallen.

Minister **Donner**: Dat kan zo zijn, maar dit onderdeel is in het bijzonder ook gerelateerd aan de integratie. Omdat mensen door zelfstudie en inspanning aan de vereisten kunnen voldoen, zijn die maatregelen bij uitstek geschikt om de kwaliteit en de zelfredzaamheid in de Nederlandse samenleving te versterken. Er was al veel langer en breder overeenstemming met de PvdA, daar het ook maatregelen betreft die indertijd nog door oud-minister Van der Laan zijn opgesteld. Het is een zinvolle aanscherping van de gestelde eisen en kan derhalve allerm minst worden gezien als een geschikte manier om immigratie af te remmen. Dat blijkt ook uit het effect van de eerdere maatregelen. Mensen moeten zich weliswaar langer voorbereiden, maar het uiteindelijke aantal migranten is niet noemenswaardig gedaald. De kwaliteit van degenen die hier binnenkomen is daarentegen wel toegenomen.

De heer Knops informeerde naar de positie van analfabeten. Worden zij niet nodeloos belemmerd? Ik meen van niet, daar voor hen bijzonder studiemateriaal is ontwikkeld in voorbereiding op het inburgeringsexamen. Uit onderzoek is gebleken dat dit geschikt is voor mensen die in eerste instantie het Latijnse schrift niet machtig zijn. Het is een winstpunt als we hen daarmee in staat stellen om zich hier te oriënteren en te handhaven. Uit beschikbare cijfers blijkt overigens dat het overgrote deel van de groep die de inburgeringstoets in het verleden heeft afgelegd, ook

aan de aangescherpte eis zou voldoen. Er ligt met name een druk op mensen die het schrijven niet machtig zijn en zich dit eigen moeten maken.

De heer Janssen verwees indertijd nog naar het advies van de commissie-Franssen, die destijds concludeerde dat A1-min het hoogst mogelijke niveau was. Naar ons oordeel is dat niet zo en is A1 wel degelijk een aanvaardbaar niveau. Het zal van degenen die het schrijven niet machtig zijn wellicht iets meer inspanning vergen. Dat betekent echter niet dat een en ander niet gerealiseerd kan worden. Er is derhalve geen sprake van het a priori of achteraf uitsluiten van groepen.

Er is ook gevraagd naar de hardheidsclausule. Die kan onder meer worden toegepast bij gebleken inzet van de betrokken vreemdeling. Het aantal keren dat het examen of de toets is afgelegd kan daartoe een indicatie zijn. Vanwege de eisen aan geletterdheid kan er een probleem ontstaan, hetgeen aanleiding geeft om een beroep te doen op de clausule. In beginsel ligt de verantwoordelijkheid echter bij de betrokkenen.

De heer **Rik Janssen** (SP): Ik kom nog even terug op het vorige punt. De minister zegt: langer voorbereiden, dan lukt het wel. Dat heeft natuurlijk ook een grens. Een en ander kunnen we niet tot in het oneindige doorvoeren. Het kabinet heeft aangegeven de grenzen te zullen opzoeken wat betreft de mogelijkheden in Europa. Naar mijn mening gebeurt dat ook op dit punt. We hebben eerder bij de inkomenseis gezien dat dat een stap te ver was. De minister gaat een en ander toch doen. Naar zijn inschatting is dat mogelijk. De kans is echter aanwezig dat de minister op dit punt wordt teruggefloten omdat hij de lat enigszins te hoog heeft gelegd. Erkent hij dat?

Minister **Donner**: Nee, dat betwijfel ik in sterke mate. Ik meen dat ook de Duitsers een eis stellen op dit niveau. Ook bij hen is niet gebleken dat een en ander op juridische bezwaren stuit. Ik sluit niet uit dat de rechter altijd tot een oordeel zal komen. Ik acht voornoemde maatregel echter heel redelijk verdedigbaar en passend binnen de eisen die gesteld worden. Dat wordt ook door onderzoek bevestigd. Op de vraag of het hypothetisch mogelijk is om ergens in Europa een rechter met een ander oordeel te vinden, is het antwoord: misschien wel. Bevreemding blijft altijd bij dit soort zaken.

De heer **Rik Janssen** (SP): Dat zullen we in de toekomst zien. De minister maakt de vergelijking met Duitsland. Is de wijze van voorbereiding op met name die hogere eisen in Duitsland gelijk aan die in Nederland? Of verricht de Duitse overheid meer inspanningen om mensen in staat te stellen om dat hogere niveau te halen?

Minister **Donner**: Dat weet ik niet. Ik weet wel dat de Duitse overheid over een ander netwerk beschikt waar de toets kan worden voorbereid. Dat is ook de reden waarom wij die proef hebben uitgevoerd om te bepalen of het studiemateriaal adequaat is voor de eis die wij hier stellen. Voorzitter. Daarmee meen ik ook de vraag van de heer Dibi te hebben beantwoord of dit soort eisen bedoeld is om mensen buiten te houden. Nee, dit is juist bedoeld om mensen een stimulans te geven opdat zij zich hier ook zelfredzaam kunnen opstellen. Wat de vragen van de heer Dibi betreft over mijn functie binnen het kabinet, moet ik zeggen dat mijn inzet juist is om tweedeling tegen te gaan door daar niet in mee te gaan. Het lijkt mij derhalve onzinnig om de verdere vragen van de heer Dibi te beantwoorden.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Misschien moet ik mijn vraag enigszins preciezer formuleren. Ik snap het antwoord van de minister heel goed. Hij wil natuurlijk geen rare uitspraken doen. In het verleden heeft hij

bijvoorbeeld tegen oud-minister Vogelaar gezegd dat je de PVV-fractie moet laten meeregeren en verantwoordelijkheid moet laten dragen om te laten zien dat zij vaak gebakken lucht verkoopt. Ik zou dat soort uitspraken ook graag een keer in het debat willen horen, omdat de PVV er ook niet voor terugdeinst om haar vrije woord te gebruiken. De minister zegt: «Deze maatregelen zijn bedoeld om de zelfredzaamheid van mensen die naar Nederland komen te vergroten.» Een andere partij zegt constant: «Deze maatregelen zijn bedoeld om de islamisering van Nederland tegen te gaan.» Hoe gaat de minister daarmee om? Wat is zijn reactie jegens die partij?

Minister **Donner**: Ik heb nu bijna acht jaar ervaring als minister in een coalitieregering, waarbij de verschillende coalitiepartijen vaak een andere uitleg geven aan de inzet van tal van maatregelen. De essentie van een coalitieregering is nou juist dat partijen het wellicht niet op alle punten eens zijn, maar dat zij wel overeenstemming hebben over de maatregelen en de zinvolheid van die maatregelen in relatie tot hun eigen doelstellingen.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Minister Donner kan toch niet ontkennen dat dit niet zomaar een klein verschil van inzicht of motivatie is dat ten grondslag ligt aan het beleid? Ik dien ook wel eens een motie in met de PVV of met andere partijen, waarbij iedereen een andere aanvliegroute heeft. Het CDA-congres ging juist over fundamentele verschillen. Die kun je niet met behulp van een inlegvel in het een regeer- en gedoogakkoord wegwissen. De minister zal tijdens zijn zittingstermijn in het land roepen: «Deze maatregelen zijn bedoeld om de integratie te bevorderen en om de zelfredzaamheid van de mensen te vergroten.» Iemand anders zal echter constant elders in het land precies het tegenovergestelde beweren.

Minister **Donner**: In de periode van kabinet-Balkenende IV heb ik dat voortdurend gehad, ook met de PvdA. Dat is geen nieuwe ervaring voor mij.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Dat wil zeggen dat de minister die twee partijen op een hoop gooit. Dat is zijn goed recht.

Minister **Donner**: Nee, ik probeer mijn bijdrage te leveren door niet mee te gaan in dit soort discussies waarin een scherpe scheiding tussen mensen wordt aangebracht. Ik doe gewoon wat nodig is in het belang van het land en van de mensen die hier komen.

De **voorzitter**: De minister van BZK heeft de vragen voldoende beantwoord. Ik vraag de Kamerleden hem derhalve te excuseren voor de tweede termijn en geef het woord aan de minister voor Immigratie en Asiel voor de beantwoording van de vragen in eerste termijn.

Minister **Leers**: Voorzitter. Ik bedank de Kamerleden voor hun vragen. Ik heb ook met plezier geluisterd naar het debat, ook al was dat af en toe stevig. Ik vind het juist aardig aan deze portefeuille dat er stevige verschillen zijn die ook ergens toe leiden en over iets gaan. Ik prijs mij in ieder geval gelukkig deelgenoot te zijn van dit debat, uiteraard wel met de inzet zoals die in het regeerakkoord staat.

Vandaag spreken we over het huwelijks- en gezinsmigratiebeleid. Zoals minister Donner zei, spelen bij dit AO enkele onderwerpen die eerder al aan de orde zijn geweest. Voor een deel zijn deze terug te voeren op maatregelen van het vorige kabinet. Er wordt dus gezocht naar een voortborduren op en een verdere ontwikkeling van de maatregelen die destijds al in gang zijn gezet. Het samenbindend element van de maatregelen van toen en nu is het besef dat achterblijvende integratie en

emancipatie van gezinsmigranten de Nederlandse overheid nog steeds voor grote uitdagingen stellen. Met de huidige regels is inmiddels wel een sterke verbetering bereikt, maar deze resultaten zijn nog niet in alle gevallen effectief en toereikend gebleken om de integratie van gezinsmigranten voldoende te waarborgen en het zich herhalende patroon van achterstanden te doorbreken. Die zinnen noem ik nu heel bewust en concreet, omdat ik die letterlijk heb gehaald uit de brief die het vorige kabinet in oktober 2009 aan de Kamer zond. Er is derhalve enige consistentie tussen de beoogde lijn van dit kabinet en van het vorige kabinet. De brief waaruit ik net citeerde is een reactie op de motie-Van Toorenburg/Dijsselbloem. De maatregelen die daarop voortbouwen sluiten aan op de aanpak die destijds werd gevraagd aan de regering. Ze dienen meerdere doelen: het beperken van kansarme immigratie, het reguleren van de gezinsmigratie, integratie en emancipatie van de gezinsmigranten, en het versterken van de kansrijkheid. Ik vond het wel leuk dat de heer Van Dam zei: Leers is de grootste dader van huwelijksdwang. Mijn voorgangers zochten immers op precies dezelfde wijze naar een mogelijkheid om de positie van mensen, alvorens zij binnenkomen en zodra zij binnen zijn, te versterken. Met andere woorden: alle maatregelen die het kabinet neemt hebben ten doel om de integratie en emancipatie te versterken en niet om primair de omvang van de migratie te verminderen. Dat moeten we goed voor ogen houden. Natuurlijk willen we de kansarme migranten ontmoedigen. Dat is zeker een gegeven. Primair zijn deze maatregelen echter gericht op het behouden van de draagkracht voor immigratie in onze samenleving en op het versterken van de betrokkenen zelf. Immigratiebeperking van gezinsmigranten als doel op zich zou juist in Europees opzicht juridisch kwetsbaar zijn. Daarom wil het kabinet daar ook niet aan.

De heer **Van Dam** (PvdA): Minister Leers doet nu net alsof er één doorlopende lijn is tussen het vorige kabinet met PvdA-bewindslieden en het huidige kabinet met de steun van de PVV. Ik neem aan dat de heer Fritsma het met deze uitspraak net zo oneens is als ik. Minister Leers geeft terecht aan dat in het vorige kabinet gekeken werd naar de wijze waarop kansarme migratie kan worden beperkt. Hoe zorg je ervoor dat mensen die hiernaartoe komen ook daadwerkelijk de kans hebben om zelfredzaam te zijn en voor zichzelf te zorgen? Het doel is nooit geweest om de migratiecijfers omlaag te brengen. De minister zegt nu dat dat ook niet zou kunnen, omdat het juridisch niet houdbaar is. Het gaat er eigenlijk om dat je een morele lijn trekt. Je mag kansarme migratie tegengaan. Je mag ervoor zorgen dat mensen die het recht hebben hiernaartoe te komen zo goed mogelijk zijn voorbereid op de Nederlandse samenleving. Als je echter het doel hebt om mensen hun rechten en vrijheden te ontnemen, dan ga je een lijn over.

Ik noem een aantal concrete punten. De plicht om te trouwen en de verhoging van de inkomensgrens naar 120% stonden niet in de brief die de minister zojuist aanhaalde. Dat geldt evenmin voor de ouderwetse eis van een bruidsschat, waarbij iemand een borgsom moet storten als hij zijn of haar partner wil laten overkomen. Die maatregelen hebben niets te maken met het versterken van de positie van iemand die in de Nederlandse samenleving komt. Ze dienen maar één doel: het opwerpen van drempels om hiernaartoe te komen. Ze zorgen ervoor dat minder mensen hiernaartoe komen en niet dat mensen die hiernaartoe komen kansrijk zijn.

De **voorzitter**: Ik luister met belangstelling, maar ook met verbazing. Ik vind dat de heer Van Dam dit kabinet en mij nogal wat toedicht. Hij verbindt daar ook een morele veroordeling aan. Hij zegt dat het kabinet mensen hun rechten en vrijheden ontnemt. Daar verzet ik mij tegen. Dat is immers niet het geval. Ik heb net geprobeerd aan te tonen dat de huwelijks- en gezinsmigratie waarover wij spreken met name ten doel

heeft om mensen in een positie te brengen waarin zij weerbaarder zijn. Het kabinet heeft niet primair als doel om mensen te weren. Dat zou ook juridisch tot een lastige positie leiden. Dat de heer Van Dam zijn argumentatie illustreert aan de hand van een verhaal over de aantasting van vrijheid van personen, vind ik persoonlijk dun. Dat is immers niet aan de orde. Het kabinet gunt de mensen hun vrijheid. Daarnaast wil het de mensen verantwoordelijk geven en ervoor zorgen dat die verantwoordelijkheid ook genomen wordt. We willen niet enkel volstaan met: believe me, ik doe het wel. We willen harde afspraken maken met mensen aan wie we de ruimte bieden om in Nederland te verblijven. Wij willen hen met voorwaarden confronteren, opdat zij een en ander ook doen. Die voorwaarden moeten controleerbaar zijn. Er moeten afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld het voorkomen van schijnhuwelijken. We willen controleren of mensen ook daadwerkelijk aan de eisen voldoen die we aan de referenten stellen. Ik vind het derhalve nogal ver gaan dat de heer Van Dam een moreel onjuiste houding verbindt aan het feit dat het kabinet zegt: wij willen controle hebben en ervoor zorgen dat er heldere, controleerbare en afrekenbare afspraken worden gemaakt. Ik vind dat ook onjuist.

De heer **Van Dam** (PvdA): Dit vormt het fundament van het debat. Ik geloof dat de minister graag zou willen dat een en ander zo was, maar hij heeft zijn handtekening onder iets anders gezet. Hij worstelt iedere dag met de wijze waarop hij daarmee moet omgaan. Je ziet, voelt en merkt dat de minister elke dag tegen zichzelf zegt: mensen moeten weerbaar worden gemaakt en niet worden geweerd. De handtekening van de minister staat echter onder een aantal maatregelen dat enkel ten doel heeft om mensen te weren. Ik heb net een aantal van die maatregelen genoemd. Gaat de minister in zijn beantwoording op die maatregelen in? Waarom zou de verplichting om te trouwen, een bruidsschat aan te leggen et cetera mensen weerbaar maken en niet ertoe leiden dat mensen worden geweerd? Het gaat niet om het weerbaar maken van mensen, maar enkel om het opwerpen van drempels om hier te komen. Het is de agenda van de PVV, waar de minister zijn handtekening onder heeft gezet. Staat hij deze dan ook voor?

Minister **Leers**: Zou de heer Van Dam – gezien het geloof dat hij in mij stelt – mij op zijn minst het voordeel van de twijfel kunnen geven door te zeggen: nou minister, laat dan maar eens zien dat u die goede woorden die u spreekt, ook tot een invulling brengt? Mijn invulling is gerelateerd aan de afspraken in het regeerakkoord. Ik onderschrijf de noodzaak om te voorkomen dat het draagvlak in onze samenleving te veel wordt aangetast, zodat mensen weg gaan kijken. Het raakt mij ten diepste als wordt neergekeken op mensen met een andere af- of herkomst, terwijl zij een bijdrage leveren aan onze samenleving. Om die reden vecht ik voor de ruimte en het recht van die mensen om hier te zijn. Daarentegen moeten we ook maatregelen nemen om de komst van kansarmen – mensen die misbruik willen maken van onze situatie en enkel willen profiteren van onze gemeenschapsvoorzieningen – een halt toe te roepen. Wij moeten eisen aan mensen stellen teneinde hun toekomstige positie te versterken en om te voorkomen dat deze mensen aan de schaduwkant van de samenleving komen te staan. Dat is mijn inzet. De heer Van Dam kan daar twijfels over hebben, zoals hij deze ook heeft over de gedoogpartner van het kabinet. Ik vind, evenals deze gedoogpartner, dat hetgeen in het regeerakkoord staat een juiste weg is. Daar heb ik mij aan gecommitteerd en ik zal ervoor blijven knokken om een en ander uit te werken. De Kamer zal mij enkel aan de zijde kunnen vinden van deze gedoogpartner die hetzelfde beoogt als ik, namelijk een betrokkenheid van mensen die ertoe doen en deze samenleving een stap vooruitbrengen. Dat

een en ander leidt tot lagere aantallen, is vanzelfsprekend. Dat lijkt mij ook een heel juiste ontwikkeling.

De heer Van Dam zei: toets dat dan eens aan een aantal punten die ik heb ingebracht. Een voorbeeld is de problematiek met betrekking tot homoseksuele stellen die ook ruimte zoeken in ons land. Tijdens het begrotingsdebat heb ik al aangegeven dat ik hierover op korte termijn – uit mijn hoofd gezegd op 31 januari – overleg zal voeren met het COC. Ik zal dan zoeken naar een mogelijkheid om in ieder geval te voorkomen dat deze mensen in een lastige positie belanden. Geregistreerd partnerschap wordt niet in alle landen geaccepteerd. Hiervoor moeten we een oplossing vinden, hetzij via realisatie op de Nederlandse ambassade, hetzij via inreis naar Nederland op basis van een toeristenvisum waarna een en ander hier kan worden gerealiseerd. Ik ben nadrukkelijk bezig om precies datgene waarvoor de heer Van Dam pleit ook voor elkaar te krijgen.

De heer Van Dam uitte zijn zorg over de problematiek van de verruimde gezinshereniging waarbij een meerderjarig kind wordt uitgesloten. Als het kind in het buitenland deel heeft uitgemaakt van het gezin en er sprake is geweest van een gezinsleven, is het vanzelfsprekend dat dat kind nareist en het gezin herenigd wordt. Die factoren weegt het kabinet mee conform artikel 8 van het EVRM. Zoals in de brief is aangegeven, onderzoek ik nog welke cijfermatige gevolgen de inperking heeft. Op dit moment is er geen concreet voornemen om aan het nareizen van meer- en minderjarige gezinsleden beperkingen op te leggen. Dat is niet aan de orde. Ik kan de heer Van Dam niet duidelijker antwoorden op dit punt.

De heer **Van Dam** (PvdA): Op de nareizende gezinsleden komen we nog terug. Een en ander staat volgens mij in het regeerakkoord. De minister beweert voortdurend dat het enkel gaat om het bevorderen van integratie en kansen en niet om het weren van mensen. Hoe kan het dwingen van mensen om te trouwen bijdragen aan de integratie? Wat helpt het als mensen gedwongen worden een borgsom te storten, alvorens zij hun partner mogen laten overkomen? Wat helpt het de integratie als enkel nog mensen met hogere inkomens het recht hebben om een partner uit het buitenland over te laten komen? Hoe dragen dergelijke maatregelen bij aan de integratie? Deze leiden enkel tot hogere drempels om hier te komen en zorgen er niet voor dat mensen kansrijker zijn. De minister zei net dat ik de gedoogpartner niet vertrouw. Ik weet echter wel waar de gedoogpartner voor staat. Deze is, in tegenstelling tot de minister, duidelijk over zijn agenda. Het doel dat de minister beweert na te streven komt niet overeen met het effect van de maatregel. Ik daag hem derhalve uit. Laat de minister mij vertellen waarom al die maatregelen uit het regeerakkoord leiden tot het weerbaarder maken van mensen en niet tot het weren van mensen.

Minister **Leers**: De heer Van Dam mag mij zo vaak uitdagen als hij wil, maar hij krijgt steeds hetzelfde antwoord. De genomen maatregelen onderschrijf ik ten volle. Deze zijn bedoeld om de positie van de mensen die we binnenlaten ook daadwerkelijk te versterken, opdat zij kunnen participeren in een samenleving die vereist dat mensen meedoen. Door het stellen van hogere eisen aan de leeftijd en het inkomen, prikkelen en stimuleren wij de mensen om die steviger, meer ondersteunde positie ook daadwerkelijk in te nemen in ons land. De vrijheid die deze mensen krijgen en het feit dat zij mogen meedoen moet ook gepaard gaan met het nemen van verantwoordelijkheid om te voorkomen dat betrokkenen in de schaduw van de samenleving komen te staan. Dat is het doel achter al die eisen die wij met elkaar stellen. We praten hier over huwelijks- en gezinsmigratie. Het kabinet wil niet enkel maar drempels opwerpen. Daarmee zou het Europees gezien in een lastig parket komen. Het is niet haalbaar om huwelijks- en gezinsmigranten niet langer toe te staan of quota aan hen te verbinden. Dat is ook niet de inzet van de gedoog-

partner. Voorkomen moet worden dat mensen hier niet kunnen meedoen. Het is logisch dat wij daarnaast in ons asielbeleid en in onze andere migranteninstroom beperkingen aanleggen. We willen immers voorkomen dat mensen de asielstatus gebruiken om binnen te komen en mee te doen in onze samenleving, terwijl asiel geheel niet aan de orde is. Dat is echter een geheel andere discussie. Ik kan mij goed voorstellen dat je die aantallen wilt ondervangen en beperken. Daarmee behoudt de echte asielmigrant het recht en de mogelijkheid om naar Nederland te komen. Over die discussie blijven de heer Van Dam en ik van mening verschillen.

De heer **Van Dam** (PvdA): De minister moet zo langzamerhand wel antwoord geven. Ik stel elke keer dezelfde eenvoudige vragen. Hoe kan het dwingen van mensen om te trouwen helpen bij de integratie? Wat helpt het als de legeskosten voor gezinsmigratie worden verhoogd? Hoe kan de integratie worden bevorderd als je enkel mensen met een hoger inkomen het recht geeft om een relatie met iemand uit het buitenland aan te gaan? Wat helpt het als mensen verplicht worden een bruidsschat aan te leggen? Een en ander helpt immers niet bij integratie, maar bij het voorkomen van migratie. Dat zie ik meteen. De minister probeert elke keer daaromheen te draaien. Hij wil gewoon niet openlijk toegeven dat het daarop gericht is.

Minister **Leers**: Het feit dat de heer Van Dam mijn antwoord niet prettig vindt of dat het niet past in zijn opvattingen, mag geen argument zijn om te zeggen dat ik de vraag niet beantwoord. Ik heb naar eer en geweten geprobeerd aan te geven wat de reden is dat zwaardere eisen worden gesteld. De aanleiding is het feit dat we weerbaarheid bij migranten willen ontwikkelen om hun positie in de Nederlandse samenleving in te nemen. Dit zal leiden tot een substantiële vermindering van het aantal migranten. De heer Van Dam wil andere zaken horen. Bij vrijheid hoort verantwoordelijkheid. De waarheid aantonen kan alleen door van mensen bewijzen te vragen. Op basis van iemands blauwe ogen kunnen we dit niet realiseren.

De heer **Van Dam** (PvdA): Ik vraag de minister concreet op maatregelen in te gaan en aan te geven in hoeverre ze de integratie bevorderen. Dat antwoord heb ik nog niet gekregen.

Minister **Leers**: Het zal niet de laatste keer zijn dat ik met de heer Van Dam over dit onderwerp spreek en van mening verschil.

Voorzitter. De heer Knops onderschrijft de inzet die is gericht op de kansrijkheid van migratie. De resultaten van de pilot Istanbul zijn nog niet beschikbaar. We hebben afgesproken dat de pilot na een halfjaar wordt geëvalueerd. De pilot is half november gestart, dus ik vermoed dat rond het zomerreces de evaluatie kan plaatsvinden.

De verhoging van de termijn bij voortgezet verblijf van drie naar vijf jaar maakt dat de termijnen voor zelfstandig verblijf worden geharmoniseerd. Zo'n twintig andere EU-landen kennen deze termijn ook. De verhoging vereist wijziging van het Vreemdelingenbesluit. Ik zie 1 januari 2012 als uiterste datum om dit te realiseren. Het kan wellicht eerder, maar ik moet realistisch zijn. Ik hoop dat de Europese aanpak op dit punt gemeenschappelijk kan.

Het onderzoek naar de zelfstandige huisvesting is zo goed als afgerond. Ik heb in mijn brief toegezegd dat de minister van BZK in februari aanstaande de Kamer een reactie zal sturen.

Het onderzoek naar inzage in antecedenten van de referent is onlangs gestart. De onderzoekers gaan ervan uit dat het eindrapport in juni gereed kan zijn. Daarna kan ik mijn standpunt bepalen en de Kamer informeren. Het voorschrift is dat de vreemdeling zich dient te verzekeren voor ziektekosten. Dat blijft bestaan. Ook onder het modern migratiebeleid is het goed uitvoerbaar. We doen dat via de zogenaamde toelatings- en

verblijfsprocedure. Dat betekent dat voor de inreis wordt beoordeeld of de vreemdeling voldoet aan de toelatingsvoorwaarden. Daar zit de ziektekostenverzekering bij. De vreemdeling moet zich spoedig na inreis melden bij de IND voor het afhalen van het verblijfsdocument. Met dit pasje kan hij de aanvraag doen en een ziektekostenverzekering afsluiten. Hij moet zich direct aanmelden bij een zorgverzekeraar. Als uit de controle blijkt dat de vreemdeling zich niet tijdig heeft verzekerd, kan de verblijfsvergunning worden ingetrokken.

De IND heeft in 2010 handmatig onderzoeken naar schijnhuwelijken en schijnrelaties gedaan. In ruim 350 gevallen zijn vermoedens van fraude onderzocht. In 41% van de onderzochte dossiers bleek uiteindelijk dat er geen sprake was van fraude. In 6% van de onderzochte dossiers zag de IND aanleiding om op basis van de resultaten meteen in te grijpen en de verblijfsvergunning in te trekken.

Minister **Leers**: Ik sta op het punt af te reizen naar de JBZ-Raad. Daar spreek ik mijn Europese collega's over dit onderwerp. De presentatie van het Groenboek Gezinshereniging is gepland voor maart. Dat is enigszins vertraagd. Ik heb nog geen definitief bericht over de datum waarop het gereed is. Ik zal Eurocommissaris Malmström hiernaar vragen, want ik wil een heldere lijn uitzetten om de bespreking van het groenboek met de voorstellen van de Commissie conform onze eigen visie te beïnvloeden.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Ik wil graag opheldering van de minister. Het groenboek staat niet meer op het werkplan van de Europese Commissie. Kan het één zonder het ander?

Minister **Leers**: Ik ga ervan uit dat de Commissie aan het Groenboek Gezinshereniging werkt. De voorstellen zijn rijp en groen door elkaar, waarbij de Commissie aangeeft hoe ze tegen ontwikkelingen op het gebied van migratie en gezinshereniging aankijkt. Wij hebben de mogelijkheid daar vanuit de verschillende lidstaten invloed op uit te oefenen. We hebben een ambitieus pakket. Over de haalbaarheid daarvan in Europa bestaat bij velen scepsis. Het is belangrijk dat we de kans hebben om een zo breed mogelijke coalitie voor onze eigen voorstellen te vinden. Wat dat betreft helpt de vertraging. Vanochtend heb ik nog met de ambassadeurs van het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk gesproken over de ontwikkeling van het groenboek en de steun voor de maatregelen die Nederland op dit punt presenteert. We hebben hierover heldere afspraken gemaakt. Ik werk ons position paper uit en stuur het de Kamer toe. Wij gaan na of dit stuk verdere verbreding en verdieping kan krijgen met de voorstellen van andere lidstaten en of ze dit zullen overnemen. Zo ontstaat een bredere coalitie voor de maatregelen. Alle landen worden immers met dezelfde problemen geconfronteerd. Daarom is het zo belangrijk dat we dit gemeenschappelijk doen. Met het position paper zijn we redelijk gevorderd. In goed overleg met andere partijen wordt dit straks gepresenteerd.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Ik twijfel geen seconde aan de goede bedoelingen en de inzet van de minister. Daar ben ik blij mee. Het bevreedt mijn fractie echter dat het groenboek niet meer op het werkprogramma staat, waar het voor 2010 wel werd genoemd. Wil de minister toezeggen dat hij bij de komende JBZ-Raad opheldering vraagt over de status van het groenboek en de Kamer over de uitkomst informeert? Dat zou veel ongerustheid wegnemen.

Minister **Leers**: Ik zeg dit met alle plezier toe.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Het bevreedt mij dat noch de VVD noch de minister weet waarom het groenboek niet meer op de Europese agenda

staat. Eurocommissaris Malmström heeft het van de agenda verwijderd, omdat ze weet dat er een aantal onzalige plannen zullen opduiken, onder andere vanuit Nederland. Wij hebben allemaal onze contacten in Europa. Kent de minister deze berichten ook?

Steunen Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk de plannen uit het regeer- en gedoogakkoord of weet de minister dat nog niet? Als hij dit nog niet weet, wanneer ontstaat daarover dan duidelijkheid? We hebben hun steun nodig om überhaupt iets te veranderen. Het begint langzamerhand tijd te worden om daarover duidelijkheid te krijgen.

Minister **Leers**: Ik respecteer de vragen van de heer Dibi. Ik heb niet begrepen van Eurocommissaris Malmström dat zij bij de Europese Commissie het groenboek aan het traineren is, vanwege het feit dat Nederland in het regeerakkoord kritische voorstellen heeft. Dat lijkt mij een opmerkelijke strategie. Als ik haar morgen zie, zal ik het vragen. Ik heb uitgelegd dat ik bezig ben het groenboek en de uitwerking daarvan in voorstellen rond te krijgen. Ik overleg daarbij met andere lidstaten en leg daarover vanzelfsprekend verantwoording aan de Kamer af.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Ik weet honderd procent zeker dat Eurocommissaris Malmström dit tegen verschillende Europarlementariërs heeft gezegd. Wanneer krijgt de Kamer bericht over de steun van de drie genoemde landen?

Minister **Leers**: Dit blijkt bij behandeling van het groenboek in de Europese Commissie. Dan spreken landen steun uit en laten ze weten of ze het overnemen of andere ideeën hebben. Eerder lijkt mij dat niet gewenst. Ieder land heeft zijn eigen inzet. Het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld heeft een «opting out» bedongen. Dat is een heel andere positie dan Nederland of Duitsland heeft.

De heer **Knops** (CDA): Het is goed dat de minister op zoek gaat naar een «coalition of the willing», om daar een aantal andere landen bij te betrekken. Als waar is wat de heer Dibi heeft ingebracht, vind ik dat buitengewoon kwalijk van de Eurocommissaris en kan de minister daar geen genoegen mee nemen. In navolging van een aantal collega's wil ik hem oproepen die helderheid dan in de JBZ-Raad boven tafel te krijgen. Dit zwaar politieke punt kan niet boven de markt blijven hangen en moet in de openbaarheid besproken worden. De minister heeft alle steun van de CDA-fractie om dit krachtig ter sprake te brengen.

Minister **Leers**: Die aansporing is niet nodig. Wat de heer Dibi zegt, is reden om morgen poolshoogte te nemen en te vragen hoe het ermee staat. Dit zeg ik de Kamer graag toe.

De heer **Schouw** (D66): Het Groenboek Gezinshereniging is belangrijk. Zonder dat gaat 80% van de maatregelen waar we hier over spreken niet door. Ik vind het tekenend dat de minister niet precies weet wat nu binnen de Europese Commissie speelt. Les één van lobbyen is dat je zo vroeg mogelijk in het traject moet zitten. De minister gokt nu op de buitenband, terwijl het in de binnenband had gemoeten. Mijn vraag is wanneer de position paper af is. Die had er allang moeten zijn, als je 80% van je maatregelen afhankelijk laat zijn van het groenboek.

Minister **Leers**: Uit die laatste vraag zou ik kunnen opmaken dat ook de heer Schouw niet weet hoe het proces gaat. Het is een groenboek, waarvoor de verantwoordelijkheid bij de Commissie ligt. Ons position paper is niet relevant voor de beïnvloeding van de Commissie. Het is pas relevant als de Commissie een beeld heeft neergezet van haar opvattingen over dat groenboek. Wat wel interessant is, is het zoeken naar

mogelijkheden de Commissie in de opstelling van het groenboek vooraf te beïnvloeden. Zo is formeel de situatie. Wanneer het groenboek precies aan de orde is, is nog onduidelijk. Het is uitgesteld. De tijdsplanning die er was, richtte zich op maart. Zodra ik zicht heb op een definitieve datum geef ik die door aan de Kamer.

De heer **Schouw** (D66): De minister schrijft in zijn brief van 14 januari dat het groenboek in maart 2011 komt. Dat was de stand van zaken. Onze eigen mensen hebben twee dagen later een e-mail gestuurd met het bericht dat maart 2011 niet klopt. Dat vind ik een indicatie van de wijze waarop de minister binnen het ministerie op de hoogte is van hetgeen gebeurt. Ik hoop dat dit eenmalig is en dat we in de toekomst precies weten wat Nederland in Europa doet, omdat 80% van het succes van het beleid van deze minister afhankelijk is van dat groenboek.

Minister **Leers**: Ik kan geen tijdstip noemen, omdat er geen tijdstip vermeld is. De Kamerleden horen uit de wandelgangen allerlei verhalen over uitstel, maar ik kan pas reageren op basis van een datum als die ons officieel is gemeld. Vooralsnog ga ik ervan uit dat het Groenboek Gezinshereniging in maart 2011 aan de orde komt. Zo gauw het er is maak ik met de Kamer afspraken over het tijdpad. Dat is vanzelfsprekend. Het gesprek met het COC vindt plaats op 31 januari aanstaande. Fraude met kennismigratie is met INDIGO te voorkomen. Het modern migratiebeleid biedt uitstekende middelen om gevallen als deze aan te pakken. De Kamer weet dat op dit moment de audit loopt. Die wordt uitgevoerd door KPMG. Naar verwachting vindt eind van deze maand de rapportage plaats. Kort daarop zal ik de Kamer informeren, omdat ik het ook van groot belang vind dat we met INDIGO zo snel mogelijk verder kunnen, gelet op de betekenis van dat systeem.

De heer **Rik Janssen** (SP): Ik heb van de minister een toezegging gevraagd over het oplossen van problemen met het COC.

Minister **Leers**: Mijn inzet is erop gericht te voorkomen dat mensen met een homoseksuele partner problemen krijgen. Ik zal alles doen om dat te voorkomen.

De heer Van der Staaij vroeg naar het standpunt van andere landen ten aanzien van gezinsmigratie. Ik heb net verteld over het initiatief. Nadat ik onze positie had geschetst, heb ik de andere landen nadrukkelijk uitgenodigd hun eigen ideeën te spuien. Wellicht zitten daar interessante ideeën bij, die wij nog niet voor ogen hadden maar die we wel kunnen gebruiken. Ik zal deze bij de Kamer neerleggen, om te bezien hoe we combinaties kunnen maken.

In een eerdere brief werd een algemeen verbod op de neef-nichtrelatie aangekondigd. Op dit moment wordt onderzocht hoe de afspraken rond deze huwelijken kunnen worden uitgevoerd. Staatssecretaris Teeven verwacht dat dit in februari helder zal zijn. Hij zal de Kamer schriftelijk informeren over de civiele maatregelen om huwelijksdwang tegen te gaan. Het advies van de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht zal als bijlage worden meegestuurd.

Er zijn inmiddels een fraude-unit en een auditunit opgericht. Zo kan een check worden uitgevoerd op de inwilliging. Bij de IND bestaat een afdeling Handhaving. De bedoeling is een verificatie-unit in te richten, waarbij een controle wordt uitgevoerd op alle informatie die we binnen krijgen. Er is binnen de IND een fraudecontactpersoon aangesteld. Zo is concreet invulling gegeven aan de voorstellen van de heer Fritsma bij de begrotingsbehandeling afgelopen oktober.

Daarnaast vroeg de heer Fritsma of ik kan toezeggen dat al beter wordt gecontroleerd bij toelating, voordat de Europaroute daadwerkelijk wordt gedicht. In haar brief van 18 december 2009 naar aanleiding van het

WODC-onderzoek naar de Europaroute heeft de toenmalige staatssecretaris van Justitie al een aantal maatregelen opgesomd om misbruik van Europees recht tegen te gaan. Dit betrof bijvoorbeeld het voorkomen van schijnrelaties, op te sporen door landelijke uitrol van de pilot Haaglanden, die de Kamer kent. Deze is inmiddels succesvol gebleken. Dit betrof het vragen van meer bewijs van partnerrelaties. Dit heeft in de praktijk al geleid tot minder aanvragen van partners. Dit betrof beter inzicht in de Europaroute door het aanpassen van het vragenformulier van de IND. Ook dit is in werking gezet. Er is een betere en eenduidige registratie door IND-medewerkers gerealiseerd. Als we straks INDIGO hebben, vindt deze geautomatiseerd plaats en kan controle nog krachtiger worden uitgevoerd. Dan bestaat de mogelijkheid meer aandacht te geven aan consulaire huwelijken en kunnen we criminele antecedenten veel actiever nagaan. We stellen zo de IND beter in staat vreemdelingen te horen bij het vermoeden van misbruik en fraude. Er zijn dus veel zaken in gang gezet rond de Europaroute.

De maatregelen voor het beperken van immigratie tot het kerngezin, naar aanleiding van de inperking tot gehuwde en geregistreerde partners, zijn uiterlijk op 1 januari 2012 gerealiseerd. Ik houd de Kamer op de hoogte over de voortgang.

Voorts was de vraag wat ik er van vind dat op basis van de uitspraken van het Hof over het Associatieverdrag EU-Turkije na een jaar verblijf zelfstandig verblijfsrecht moet worden verleend. Waarschijnlijk doelt de heer Fritsma op de zaak Toprak C-300/09, uitgesproken op 9 december 2010. Ik ben me aan het bezinnen op de beleidsmatige gevolgen en zal de Kamer hierover schriftelijk informeren.

De heer **Fritsma** (PVV): Kan de minister daar misschien een termijn aan verbinden?

Minister **Leers**: Ik kan het half februari aan de commissie toesturen. De uitzonderingen die ik beoog bij het verhogen van de termijn van het voortgezet verblijf zijn dezelfde als die van het vorige kabinet. Het gaat om de bekende uitzondering van slachtoffers van huiselijk geweld, eerge-relateerd geweld, achterlating en schrijnende gevallen. Die verhoging naar vijf jaar brengt partners wellicht in de problemen. Ik heb bij de begrotingsbehandeling toegezegd dat ik op dat punt nadrukkelijk zal kijken of er een uitzondering kan komen. Ik herhaal dit, omdat ik het van belang vind dat vrouwen niet de dupe worden.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Vindt de minister dat er sprake is van massa-immigratie in Nederland?

Minister **Leers**: Het woord massa-immigratie staat niet in het regeerakkoord. Het is geen term die ik gebruik. Het is een term die door de gedoogpartner wordt gebruikt om aan te geven waarom men vindt dat er stevige maatregelen nodig zijn. In het regeerakkoord is geen afspraak gemaakt over aantallen. Er is gesproken over een zeer substantiële vermindering, als gevolg van de maatregelen zoals die worden genomen. Dat is de context.

De heer **Dibi** (GroenLinks): De minister hoeft niet namens de PVV het woord te voeren en uit te leggen wat die partij er onder verstaat en of het wel of niet in het regeerakkoord staat. De vraag is simpel. Ja of nee volstaat als antwoord.

Minister **Leers**: Nee, ik heb al gezegd dat het een term is die ik niet bezig.

De heer **Van Dam** (PvdA): Voorzitter. Bij partner- en gezinsmigratie hebben we het in ieder geval niet over massa's, zeker niet als het gaat

over de landen die het normaal gesproken betreft. Ik wacht het overleg dat de minister met het COC heeft af en ben zeer benieuwd naar de uitkomsten. Ik zie niet zo snel hoe je tot een regel kunt komen waarin homo's en hetero's gelijk behandeld worden, zolang je de eis uit het regeerakkoord overeind houdt.

In hoeverre draagt de eis dat mensen getrouwd zijn of het verhogen van de leges voor gezinsmigratie bij aan integratie? Ik zie dat het drempels opwerpt, maar ik zie niet dat het bijdraagt aan de integratie. Dit zijn twee maatregelen die de regering zelf kan nemen. Voor de rest is zij totaal afhankelijk van Europa. We wachten af hoe de regering dat denkt te gaan aanpakken. Als ik het zo hoor is de minister behoorlijk passief. Dat zal een reden hebben. Hij zal er niet echt achter staan.

De minister meldde dat er voor kinderen van vluchtelingen niets verandert. In het regeerakkoord staat dat gezinshereniging alleen geldt voor minderjarige kinderen. Klopt het dat als je vlucht met een gezin en een van de kinderen ouder is dan achttien jaar, dat kind niet onder de regels van gezinshereniging valt?

De heer **Knops** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording van de vragen. Daaruit blijkt dat de komende maanden voor deze commissie met name een aantal zaken op de Europese agenda staat. Wij zullen deze onderwerpen nauwlettend volgen en wachten de toegezegde brieven af.

De heer **Schouw** (D66): Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn beantwoording. Ik trok in eerste termijn de conclusie dat de minister op dun ijs loopt. Nu wordt het voorjaar en dan weten we wat er gebeurt met dun ijs. Ik had twee redenen. Het beleid is erg gericht op het veranderen van het EVRM. Daarnaast is het beleid van de minister rond gezinsmigratie erg afhankelijk gemaakt van het vermaledijde groenboek waar we het over hadden. Ik moet zeggen dat ik de beantwoording van de minister op dit punt niet robuust vind. Dat komt mij politiek gezien goed uit, want wat mij betreft haalt de minister een zeperd. Een paar andere partijen willen dit niet. Ik ga de minister houden aan de resultaten die hij ons voorspiegelt. Ik waardeer de welwillendheid van de minister om een oplossing te vinden voor de partners van homo's. Ik kan deze oplossing eerlijk gezegd zelf niet bedenken. Het is goed dat er een gesprek wordt gevoerd. Het is ook goed dat de minister heeft toegezegd dat hij het terugkoppelt naar de Kamer, want ik denk dat we in februari of maart in deze commissie moeten bekijken of een adequate en werkbare oplossing is gevonden.

De heer **Rik Janssen** (SP): Voorzitter. Ik ben het eens met de minister als hij met betrekking tot het vorige kabinet zegt dat er sprake is van meer van hetzelfde, maar dan met een schep er bovenop. In de passage over neef-nichthuwelijken staat dat als er sprake is van dwang bij neef-nichthuwelijken dit in strijd is met de openbare orde. Ik mag hopen dat de minister ieder huwelijk waarbij sprake is van dwang in strijd acht met de openbare orde.

De minister van Binnenlandse Zaken is op dit moment afwezig, maar volgens mij zit hij ernaast met de vergelijking met Duitsland. De Duitse overheid spant zich veel meer in om mensen de toets te kunnen laten halen. De Nederlandse inspanningen blijven daarbij achter, met alleen het ontwikkelen van een lespakket. Mijn voorspelling is dat dit zal worden teruggefloten. Het huwelijk of geregistreerd partnerschap zal ook een wassen neus blijken te zijn. De minister gaat in gesprek met het COC. De uitkomst daarvan horen we graag. Anders is die maatregel wat mij betreft van tafel.

Ik moet zeggen dat de term kansarm me tegen de borst begint te stuiten. Ik schrijf mensen niet af omdat ze opgroeien in een kansarme of kansloze omgeving. Ik noem ze dan niet voor de rest van hun leven kansarm en

kansloos. De minister heeft ons pas mee als mensen geboden kansen gaan weigeren.

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Ik ben optimistisch gestemd. Er ligt een prachtig pakket aan maatregelen, dat ook werkelijk effect zal hebben. Kijk maar naar landen als Denemarken, waar vergelijkbare maatregelen al zijn ingevoerd. Mijn zorgen blijven echter bestaan.

Het is inderdaad vreemd dat het groenboek van de agenda is gehaald. Ik wacht met belangstelling af wat daarvoor de reden is. De Europaroute wordt aangepakt, maar ik zag in de afgelopen jaren een forse stijging. Ik hoop dat we informatie blijven krijgen over de omvang van die route. Over het Associatieverdrag EU-Turkije heeft de minister binnen een maand een brief toegezegd. Ook die brief wacht ik met belangstelling af, omdat het voor de PVV-fractie een zorgwekkende uitspraak is. Over de gehele linie ben ik tevreden met de inzet van de minister en weet ik zeker dat de maatregelen effect zullen sorteren.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording van de vragen. In grote lijnen kunnen wij instemmen met de gekozen koers. Er zit veel in de pijnlijke waarop we later zullen moeten terugkomen. Er zijn nog heel wat politieke en juridische hindernissen te nemen. Met betrekking tot het groenboek zijn wij zeer geïnteresseerd in de gang van zaken. Het mag niet onder het tapijt worden geschoven. Het gaat er niet om wat hierover bij borrels en recepties wordt gefluisterd, maar wat in het openbaar hierover wordt gewisseld. Dat wachten we graag af.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Voorzitter. Ook ik wil de minister danken voor zijn antwoorden. Ik ben blij met de toezegging dat we op zo kort mogelijke termijn antwoord op de vraag naar de status van het groenboek krijgen. Ik wil nog even ingaan op de roadmap. De minister is daar niet heel uitgebreid op teruggekomen. We zullen er op termijn verder over spreken, er zal ongetwijfeld een algemeen overleg komen dat daarop voortborduurt. Ik wil graag van de minister weten of hij de bereidheid heeft een modern navigatiesysteem uit te werken. Wij weten daardoor als commissie van alle maatregelen wat de route ernaartoe is, wat de dingen zijn die we onderweg tegenkomen en waar we als Kamer aan zet zijn, en wanneer het doel is bereikt. Dit systeem bevat alle relevante informatie met een tijdsplanning. Ik heb het voorbeeld genoemd van het aanpassen van het Vreemdelingenbesluit 2000. Er is ons veel aan gelegen dit zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen. Probeer zaken te koppelen, zodat we in een keer verschillende wijzigingen van het besluit realiseren. Ik wil daarover meer SMART geformuleerde doelstellingen zien.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil aansluiten bij de mooie woorden van de SP over de kansarme migranten. Kansarm ben je als je kansen niet grijpt en daardoor niet aan eisen voldoet, maar niet omdat je uit een lagere klasse komt. Ik dank de minister voor zijn antwoorden, ook voor zijn welwillendheid als het gaat om het gesprek met het COC en het kijken naar de slachtoffers van mogelijk geweld bij het verlengen van de tijdelijke verblijfsvergunning. Voor deze onderwerpen, waarover ik twee moties wilde indienen bij de begrotingsbehandeling, gaat de minister serieus kijken naar een oplossing. Ik waardeer dat.

Als het gaat om Europa ben ik kritischer. De minister oogt als iemand die verdwaald is in het Europese wespennest. Hij weet niet precies wie hem steunt of niet, wanneer een onderwerp wel of niet op de agenda komt en wat hij daarvoor zou moeten doen. Ik heb uit eerste hand gehoord over de woorden van Eurocommissaris Malmström. Ik begrijp heel goed dat we dat niet moeten verheffen tot de waarheid, maar we moeten wel uitzoeken wat de status is. Wil de minister de Kamer deze week nog informeren over

de uitkomsten van het gesprek, nadat hij morgen met de Eurocommissaris heeft gesproken?

De vraag over de meerderjarige kinderen van de PvdA is ons de afgelopen tijd ook vaak gesteld. Daar wil ik me bij aansluiten.

Minister **Leers**: Voorzitter. Ik dank de afgevaardigden voor hun bijdragen. Over het overleg met het COC zal ik de Kamer zo snel mogelijk informeren. Als er problemen zijn omdat dingen niet kunnen, zal ik daarover rapporteren. Ga ervan uit dat ik alles uit de kast haal om het voor elkaar te krijgen.

Eisen aan migranten die binnenkomen dragen bij aan integratie. Ik ben het met de heer Van Dam eens dat legeskosten daaraan niets bijdragen. Als wij hoge eisen stellen aan migranten die binnenkomen en zij kwalificeren zich voor die eisen, krijgen we mensen binnen die de capaciteiten hebben om mee te doen in de samenleving.

De heer **Van Dam** (PvdA): Mijn concrete vraag is waarom je zou moeten trouwen.

Minister **Leers**: Bij trouwen of een andere samenlevingsvorm gaat het erom dat we een akte hebben, zodat we kunnen controleren of degene die binnenkomt voldoet aan de eis. De heer Van Dam is er vast geen voorstander van dat iemand maar wat aanrommelt en de ene na de andere partner binnenhaalt of mensensmokkel begint. Dat is geen goede zaak. Een immigrant moet controleerbare documenten hebben. Bij gezinshereniging en de positie van meerderjarige kinderen daarin, moet de gezinssituatie zoals die bestond en waarin sprake was van een daadwerkelijk gezinsverband, hersteld worden bij nareis. Als er iemand bij is die achttien jaar is, hoeft dat op zich geen beletsel te zijn. Het moet niet zo zijn dat het kind eerst ergens anders zelfstandig woonde en zich vervolgens voegt bij de familie. Er wordt altijd getoetst aan artikel 8 EVRM.

De heer Schouw is meester in het plakken van etiketten. Dat vind ik jammer, omdat hij de hand negeert die uitgestoken wordt om te kijken hoe we in Nederland de spanning kunnen kantelen die er in de samenleving is. Dat is een uitdaging. Pak die op en ga met mij in debat over dit niet makkelijke dossier. Laat zien waar je staat.

De heer **Schouw** (D66): Wat ik, niet alleen vandaag maar ook in de afgelopen bijeenkomsten, probeer te doen is de minister te wijzen op de risico's die hij loopt als hij zijn beleid voor 80% fundeert op Europa. De minister kan zeggen dat hij er heel optimistisch over is, maar ik vind de huidige aanpak niet robuust. Dat is een politieke kwalificatie. Daar kan de minister het mee oneens zijn. Hij kan het zich ook aantrekken en de Nederlandse koers meer robuust maken. Ik heb er niet voor gekozen het beleid voor 80% afhankelijk te maken van een groenboek in Brussel, daar heeft hij zelf voor gekozen. Dan is het ook zijn plicht de Kamer concreet te informeren over de route die hij daarin bewandelt. Op die concrete vragen verwacht ik concrete antwoorden, geen bespiegelingen op metaniveau.

Minister **Leers**: Ik zeg dat die etiketten niet nodig zijn, omdat we samen moeten zoeken naar een oplossing. D66 is toch de partij die groot voorstander was van een Europees immigratie- en asielbeleid? Dat is wel het streven waar we naartoe werken, juist om te voorkomen dat de verschillen tussen Europese landen uiteindelijk leiden tot een onhoudbaar stelsel omdat alles naar het laagste putje stroomt. Bovendien spreken we hier over het migratiebeleid ten aanzien van huwelijks- en gezinsvorming. Dat is een specifieke categorie waarin Europa een belangrijke rol speelt. Er bestaat een aantal Europese verordeningen op dit gebied. Het is dus logisch dat we ons richten op Europa, het kan niet anders.

Om Europa te overtuigen moet ik met goede argumenten komen om de verdere uitwerking van onze ambitie te verwerken in het Europese immigratie- en asielbeleid. De problemen die in alle landen hetzelfde zijn, kunnen op deze wijze daadwerkelijk worden aangepakt. Het is een uitdaging voor ons allemaal.

De heer **Schouw** (D66): Als dat zo is, hoort daar het woord harmonisering bij. Daar zijn wij als D66 erg voor. Maar dat is niet wat de minister doet. Hij wil de onmogelijke eisen die de PVV stelt, opleggen aan de andere Europese landen. Dat is een wezenlijk verschil.

Minister **Leers**: Nu doet de heer Schouw de andere landen tekort. Zij zijn namelijk zelfstandig in hun beoordeling of ze eisen die wij voorstellen overnemen. Dat doen ze dan omdat ze geloven in de kracht ervan. Zij worden met dezelfde problemen geconfronteerd en vinden de voorstellen die door Nederland in het gedoogakkoord zijn ontwikkeld interessant. We kunnen ze samen uitwerken. Het is een moeizaam pad, dat niet van risico's is ontbloot. Het moet blijken of het mogelijk is, maar ik ben ervan overtuigd dat het de moeite van het proberen waard is. Veel gemeenschappelijke problemen kunnen zo op dezelfde manier worden opgelost. Ik sta open voor ideeën van andere Europese landen. Wij hebben onze plannen neergelegd in het mission statement en de nadere uitwerking die de Kamer nog van mij krijgt. Ik hoop dat andere EU-landen worden geprikkeld met hun ideeën komen. Die leg ik aan de Kamer voor. De komende debatten kunnen we zo meer richten op het zoeken naar de manier waarop we Europa zo ver krijgen dat we de problemen die overal spelen, gezamenlijk kunnen oppakken.

Wat biedt Duitsland ter voorbereiding op het examen in het buitenland? Namens de heer Donner kan ik zeggen dat de eisen die Duitsland stelt hoger zijn. Dit is overigens een discussie in het kader van de Europaroute. Duitsland eist ook schrijfvaardigheid, wat een verdere taalvaardigheid vraagt. Duitsland heeft een wereldwijd netwerk van Goethe-instituten, waar de Duitse taal wordt onderwezen. Mensen moeten dit zelf betalen. Nederland eist mondelinge en leesvaardigheden. We hebben daarom gekozen voor een zeer uitgebreid zelfstudiepakket. Dit heeft Duitsland weer niet. Dit pakket bevat onder andere oefentoetsen.

Vanzelfsprekend is elk huwelijk dat onder dwang wordt gesloten in strijd met de openbare orde. Dit aspect en de uitgebreide juridische onderbouwing ervan komen uitgebreid aan de orde in het advies van de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht en de brief die de Kamer gaat ontvangen van staatssecretaris Teeven.

Ik moet verifiëren of het Groenboek Gezinshereniging van de agenda is gehaald. Ik weet dat nu niet.

Uit het WODC-onderzoek heb ik begrepen dat Nederland relatief gezien weinig misbruik maakt van de Europaroute, dus de forse stijging van de heer Fritsma zie ik niet. Dat misbruik vindt wel plaats in veel andere Europese landen. Op dat punt heeft hij gelijk. In ieder geval is de Europaroute een onderdeel van de Europese beïnvloeding. We moeten afspreken hoe we dit oppakken.

Er zit veel in de pijplijn. De komende tijd moeten we veel met elkaar overleggen. Ik hoop van harte dat we bij die lastige ambitieuze pakketten samen zoeken naar een goede uitweg in het belang van de samenleving. Ik kan het groenboek en de roadmap pas voorzien van een tomtom als ik weet wanneer de Europese Commissie met het groenboek komt. Dan kan ik een nauwgezet plan ontwikkelen waarover we kunnen overleggen. Ik zoek natuurlijk een strategische aanpak.

Mevrouw **Van Nieuwenhuizen** (VVD): Ik begrijp dat dit voor het Europese verhaal geldt, maar het slaat natuurlijk ook op de dingen die we zelf kunnen doen. Als het gaat om de aanpassing van het Vreemdelingen-

besluit 2000 is het ook niet allemaal even SMART geformuleerd. Dat ligt wel in onze eigen hand en kan worden verbeterd.

Minister **Leers**: Wat ik SMART kan formuleren zal ik doen, concreet en met cijfers. Ik heb daar zelf ook behoefte aan. Het is voor mij een steun in de rug om deadlines te hebben. Hier ligt een ambitieus en zwaar pakket, dat niet makkelijk te realiseren is. Daarbij heb ik nog heel wat sjouw- en trekwerk te doen.

Ik ben niet verdwaald in Europa. Integendeel, ik weet goed wat ik aan het doen ben. Ik weet dat Europa niet binnen tweeënhalve maand met een pakket aan maatregelen om te turnen is in de richting waarin wij het graag hadden gehad. Europa heeft zijn eigen werkwijze en rites. Op dat punt zal ik voorzichtig en op een goede manier te werk moeten gaan. Deze weg is niet van vandaag op morgen gevonden. Plannen zijn niet zo snel te realiseren. Ik ben vastberaden om onze aanpak binnen Europa voor elkaar te krijgen en ik zal daarvoor knokken. Ik zal ongetwijfeld ook tegen nederlagen aanlopen, maar het doel is er zoveel mogelijk uit te halen.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Ik begrijp best dat het lang duurt in Europa, dat is juist mijn punt. Ik vroeg of de minister de Kamer deze week nog wil informeren over de uitkomsten van het gesprek met Eurocommissaris Malmström.

Minister **Leers**: Ik zal haar vragen of zij tegen anderen heeft gezegd dat zij het groenboek heeft vertraagd vanwege het Nederlandse coalitieakkoord en de Nederlandse aanpak. Ik zal de uitkomst meenemen in het verslag van de informele JBZ-Raad.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Ik wil niemand woorden in de mond leggen. Eurocommissaris Malmström heeft gezegd dat zij de bui ziet hangen. Zij ziet dat er in Nederland en andere landen een roep is om strengere immigratie- en asieleisen. Zij wil daarom het groenboek voor de Gezinsherenigingsrichtlijn vertragen totdat de bui is overgewaaid.

Minister **Leers**: Het lijkt logisch dat de Europese Commissie op de hoogte is van het feit dat er iets gaande is in de Europese landen. Overal spelen deze problemen. Het betekent dat we een zeer gedegen en goed gedocumenteerde aanpak moeten kiezen. Ik kan me voorstellen dat we daarom meer tijd nodig hebben. Het feit dat ze dit doet om de bui over te laten waaien om vervolgens niets meer te hoeven, doen lijkt me zeer onwaarschijnlijk. Maar ik zal het vragen.

De **voorzitter**: Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd:

- De minister voor Immigratie en Asiel zal binnen enkele weken het onderzoek naar zelfstandige huisvesting als toelatingsvoorwaarde aan de Kamer sturen.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal na juni 2011 het onderzoek naar inzage in antecedenten aan de Kamer toesturen, inclusief de kabinetsreactie.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal tijdens de aanstaande JBZ-Raad vragen naar het Groenboek Gezinshereniging en de Kamer hierover informeren.
- De rapportage naar aanleiding van de audit van INDIGO door KPMG zal snel na eind januari 2011 aan de Kamer worden gestuurd.
- De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie zal de Kamer na februari 2011 informeren over het onderzoek naar neef-nichthuwelijken en maatregelen om huwelijksdwang tegen te gaan.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal de Kamer binnen een maand informeren over de gevolgen van de uitspraak van het EVRM in de zaak Toprak.

- De Kamer zal worden geïnformeerd over de voortgang van de wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal de Kamer informeren over de uitkomsten van zijn gesprek met het COC op 31 januari 2011.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal nadere toezeggingen op de roadmap naar de Kamer sturen.
- De minister voor Immigratie en Asiel zal in het verslag van de informele JBZ-Raad ingaan op de opmerkingen van Eurocommissaris Malmström over het Groenboek Gezinshereniging.

¹ Samenstelling:

Leden: Dijkma (PvdA), Van Gent (GroenLinks), Snijder-Hazelhoff (VVD), voorzitter, Slob (ChristenUnie), Haverkamp (CDA), Aptroot (VVD), Samsom (PvdA), Jansen (SP), Koppejan (CDA), Graus (PVV), Ouwehand (PvdD), De Rouwe (CDA), Bashir (SP), De Mos (PVV), Van Tongeren (GroenLinks), Monasch (PvdA), Van Dekken (PvdA), Dijkgraaf (SGP), Van Veldhoven (D66), Koolmees (D66), ondervoorzitter, De Jong (PVV), Huizing (VVD) en Leegte (VVD).

Plv. leden: Groot (PvdA), Braakhuis (GroenLinks), Houwers (VVD), Wiegman-van Meppelen Scheppink (ChristenUnie), Koopmans (CDA), Lucas (VVD), Smeets (PvdA), Van Gerven (SP), Van Hijum (CDA), Bontes (PVV), Thieme (PvdD), Van Bochove (CDA), Karabulut (SP), Agema (PVV), El Fassed (GroenLinks), Plasterk (PvdA), Jacobi (PvdA), Van der Staaij (SGP), Van der Ham (D66), Verhoeven (D66), Van Bommel (PVV), De Boer (VVD) en Lodders (VVD).

² Samenstelling:

Leden: Dijkma, S.A.M. (PvdA), voorzitter, Beek, W.I.I. van (VVD), Staaij, C.G. van der (SGP), Koopmans, G.P.J. (CDA), Bochove, B.J. van (CDA), Aptroot, Ch.B. (VVD), , ondervoorzitter, Smilde, M.C.A. (CDA), Jansen, P.F.C. (SP), Ortega-Martijn, C.A. (CU), Brinkman, H. (PVV), Raak, A.A.G.M. van (SP), Thieme, M.L. (PvdD), Dibi, T. (GL), Heijnen, P.M.M. (PvdA), Elissen, A. (PVV), Monasch, J.S. (PvdA), Schouw, A.G. (D66), Marcouch, A. (PvdA), Boer, B.G. de (VVD), Hennis-Plasschaert, J.A. (VVD), Lucassen, E. (PVV), Verhoeven, K. (D66) en Grashoff, H.J. (GL).

Plv. leden: Dam, M.H.P. van (PvdA), Burg, B.I. van der (VVD), Dijkgraaf, E. (SGP), Sterk, W.R.C. (CDA), Bruins Slot, H.G.J. (CDA), Steur, G.A. van der (VVD), Knops, R.W. (CDA), Dijk, J.J. van (SP), Rouvoet, A. (CU), Klaveren, J.J. van (PVV), Janssen, R.A. (SP), Ouwehand, E. (PvdD), Gent, W. van (GL), Kuiken, A.H. (PvdA), Fritsma, S.R. (PVV), Vermeij, R.A. (PvdA), Pechtold, A. (D66), Wolbert, A.G. (PvdA), Nieuwenhuizen, C. van (VVD), Taverne, J. (VVD), Bontes, L. (PVV), Hachchi, W. (D66) en Voortman, L.G.J. (GL).